

MAGYAR RÓNA



Mezőgazdasági és közgazdasági szaklap. — A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KECSKEMÉT, RÁKÓCZI-ÚT 5.
Telefon 104.

Főszerkesztő: DR. GESZTELYI NAGY LÁSZLÓ.
Felelős szerkesztő: DR. VAJA BÉLA.
Főmunkatárs: KEMÉNY SZILÁRD.

Előfizetési díj egész évre 4 P.
fél évre 2 P.

Mintha derengene

A magyar mezőgazdaság időjósai azt mondják, hogy 1926-ik esztendő volt a legborúsabb a magyar mezőgazdaság felett, hogy a gazdasági válság már elérte tetőpontját s hogy ennél rosszabb már nem lehet; már csak javulás következhetik. *Valóban mintha derengene* a magyar gazdatársadalom felett, olyan eleven, nyüzsgő életet látunk a magyar gazdatársadalom különböző munkaterületein. Elég itt a kormányköröknek a gazdatársadalom iránt megnyilatkozott jóindulatára utalni, amelyekből részint az adózás, részint a kereskedelmi szerződések, részint a mezőgazdaság fejlesztése terén bizonyos kedvezésekre, bizonyos előnyökre lehet következtetni. De nem hagyhatjuk szó nélkül magát a gazdatársadalomnak a megmozdulását sem, amelyet észlelhetünk. Ha az országos szervek gyűléseit nézzük (OMGE., Országos Mezőgazdasági Kamara, stb.), vagy a vidéki mezőgazdasági kamarák, a gazdasági egyesületek összejövetelét, vagy a speciális termelési irányok mozgalmát, mint pl. a dohánytermelők mozgalmát, a szántógép és traktor tulajdonosok mozgalmát, vagy az állattenyésztők megmozdulását figyeljük, örömmel kell megállapítanunk, hogy szegedi fejlődő gazdatársadalom ébredező esztendejének éljük első hónapját.

Amikor ezek a jelek bennünket, akik egész életünket, minden erőnket és tehetségünket, energiánkat és akarásunkat a magyar mezőgazdasági életünkért és vértünkért áldozzuk a magyar gazdatársadalom jobblétének, a magyar gazdasági életünk védelméért, nagyon kellemesen lepnek meg, ugyanakkor ismételtül és sokszorosan meg kell állapítanunk, hogy a gazdatársadalom sorsának a jobb jövője a saját kezében van, saját magától függ és épen azért külső erőhöz nem is szabad fordulnia, mert a magyar gazdatársadalom a maga sorsának a kovácsa. Ha a gazdatársadalom csak egyszer tudná megmutatni a maga erejét, csak egyszer tudna az asztalra csapni, csak egy esztendeig tudna kitartani bizonyos célok és eszmék szolgálatában, csak egy esztendeig birna egy célt, fáradságot és áldozatot nem kimélve, szolgálni, akkor az egész magyar mezőgazdaság, az egész gazdatársadalom sorsa azonnal megváltoznék.

Vannak ma is szomorú jelek, amelyek miatt sokszor el kell keserednünk; most azonban nem akarunk hangulatot zavarni az új év első hónapjában és épen azért csak az öröndetes jeleket említjük itt meg abban a hitben és abban a meggyőződésben, hogy talán az 1927. évben a gazdatársadalomra valóban jobb napok virradnak s már mintha derengene is.

(gnl.)

Kamaránk Értesítője.

Krónika.

- 1926 dec. 16. Kísérletek beállítása Dánszentmihályon.
- „ „ 16. Bakteriológiai Intézet ügyében tárgyalás Budapesten.
- „ „ 17. Részvétel a Bácsbodrog vármegei mezőgazdasági bizottság utolsó negyedévi közgyűlésén.
- „ „ 18. Kamarai intézmény ismertetése, aktuális gazdasági kérdések megbeszélése Katymár községben.
- „ „ 19. Kamarai intézmény ismertetése, aktuális gazdasági kérdések megbeszélése Bácsmadaras községben.
- „ „ 20. Hivatalos ügyek megbeszélése a Kiskunhalasi Gazdasági Egyesületben.
- „ 21-22. Részvétel a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara Talajtani és Trágyázástechnikai szakosztályának megalakulásán és közgyűlésén Győrött.
- „ „ 20. Részvétel az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatóválasztmányi ülésén.
- „ „ 21. Részvétel Cegléden a csikólegelő létesítése ügyében tartott értekezleten.
- „ „ 28. Tárgyalás Budapesten a m. kir. állami vas-, acél- és gépgyárak igazgatóságával a Kamaránk területén rendezendő traktorkezelőtanfolyamok ügyében.
- „ „ 29. Részvétel a földmivelésügyi miniszteriumban az iskolán kívüli népművelés ügyében tartott értekezleten.
- 1927 január 1. Kamarai intézmény ismertetése és aktuális gazdasági kérdések megbeszélése Békásmegyeren.
- „ „ 4. Tárgyalás az Orsz. Mezőgazd. Kamarában a földmivelésügyi miniszteriumtól kieszakölendő segélyek tárgyában.
- „ „ 9. Részvétel az Orsz. Mezőgazd. Kamara igazgatóválasztmányi és közgyűlésén.

- „ „ 9. Kamarai intézmény ismertetése és aktuális gazdasági kérdések megbeszélése a Budapesti Gazdálkodók Egyesületének X-ik kerületében.
- „ 10-11. Részvétel a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara traktorkezelői tanfolyam megnyitását.
- „ „ 16. Részvétel a prágai téli gazdasági iskola ünnepélyes megnyitását.
- „ „ 16. Kamarai intézmény ismertetése, aktuális gazdasági kérdések megbeszélése Dunakeszin.
- „ „ 16. Az OMGE tangazdaságában újabb tehének állományba vétele céljából kiszállítás Tápiószelére.
- „ „ 16. Tárgyalás Budapesten a Kunszentmihályon és környékén levő szikések javításának egyöntetű végzése tárgyában.
- „ „ 19. Tárgyalás Szegeden traktorkezelő tanfolyam tárgyában.

Előfizetési felhívás.

Kamaránk lapjára, a Magyar Rónára folyó hó 1-től kezdődőleg új előfizetést nyitunk. Ennek folytán tisztelettel felhívjuk a gazdaközönség figyelmét lapunkra és kérjük, hogy arra minél nagyobb számban előfizetni, azok a gazdatársaink pedig, akik előfizetési díjaikkal esetleg még a múlt évről hátralékban volnának, azt minél előbb kiegyenlíteni szíveskedjenek, hogy a lap szétküldése e miatt késedelmet ne szenvedjen.

A Magyar Rónában számolunk be a gazdatársadalom előtt Kamaránknak mindama tevékenységéről, amit a gazdaközönség érdekeinek megvédése és előbbrevitele céljából kifejtünk s ezenkívül lapunk a mezőgazdálkodás körébe tartozó szakközleményekkel is igyekszik a gazdák, különösen pedig a kisbirtokosok gazdasági ismereteit gyarapítani. Ezzel szemben a lap előfizetési díja (1 évre 4 pengő) oly csekély, hogy azt mindenki megfizetheti. A lapra történő előfizetések Kamaránkhoz (Kecskemét, Rákóczi-út 5. sz.) intézendők.

Ezzel kapcsolatosan felhívjuk a t. gazdatársainkat, hogy minden, a mezőgazdálkodás tartozó kérdésben akár szóbelileg, akár írásban mindenkor teljes bizalommal forduljon Kamaránkhoz, mely a szükséges tanácsokat és útbaigazításokat minden gazdának a legnagyobb készséggel, díjtalanul adja meg.

Az istállótrágyának nagy termések előérésére nem elegendő foszforsav tartalmát szuperfoszfáttal kell pótolni.

Különösen felhívjuk a gazdaközönség figyelmét a Kamara által létesített Talajtani (Agrochémiai) és Állategészségügyi Intézetre, továbbá a Kamara mintagyümölcsösére, mely a kecskeméti faiskolatelepe közvetlen szomszédságában most van munkában és hivatalosan lesz gyümölcsstermelési kérdésekben a gazdaközönségnek szaktanácsokkal szolgálni. Viszont Talajtani Intézetünk műtrágyázási és növénytermelési kísérletekben, Állategészségügyi Intézetünk az állatgyógyászat körébe tartozó ügyekben, adóügyi osztályunk pedig adózási kérdésekben áll rendelkezésére a Kamara körzetébe tartozó gazdaközönségnek.

Főrendi választás az Országos Mezőgazdasági Kamarában.

Január hó 9-én vasárnap jelentős események színhelye volt az Országos Mezőgazdasági Kamara Szabadság-téri helyisége. Ekkor választotta meg az Országos Mezőgazdasági Kamara a hat felsőházi tagot, A törvény értelmében az I-IV. kuriáig figyelembe veendő a választásnál a kuriális beosztás s ezenkívül a kamarák aránya is, vagyis lehetőleg minden kamara területéről kell választani, de úgy, hogy minden kategória a mezőgazdasági munkástól 100 holdas birtokosig képviselve legyen. A V. kuriába választandóknál az OMGE jelölése lehetőség szerint figyelembe veendő. Ezért volt igen nagy gond az Országos Kamara vezetősége előtt a jelölések megejtése. Szokatlan nagy érdeklődés kísérte az Országos Mezőgazdasági Kamara eme közgyűlését, amelynek a költségvetés elfogadása mellett egyetlen tárgya a főrendiházi választás volt. 78 tag jelent meg, amely példátlan az Országos Mezőgazdasági Kamara életében. A választás lefolyása szép nyugodt és lelkes volt s az eredmény a következő lett: rendes tagnak megválasztottak: ifj. Mészáros István mezőgazdasági munkás (az I. kuriából és a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara területéről), Molnár József kiskazda (a II. kuriából és a Tiszajobbparti mezőgazdasági kamara területéről), S. Bálint György kiskazda (a III. kuriából és a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara területéről. Nevezett a Makói Gazdasági Egyesület elnöke), Sámik József kiskazda (a IV. kuriából és az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara területéről, amelynek és az Országos Mezőgazdasági Kamarának alelnöke), ezenkívül dr. gróf Almásy Imre és Bernát István az V. kuriából. Póttagokká választottak: ifj. Szaniszló Bortalan (I. kuria), Vásári József (II. kuria, Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara, Plósz István (IV. kuria), ezenkívül az V-ik kuriából Purgly Emil kamaránk elnöke és Kállay Miklós a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara elnöke.

A választás után Almásy Imre gróf meleg szavakkal köszöntö meg a megválasztást és eddigi életét, mint programot, jólölte meg s kérte a gazdaságszadalmat további támogatását. Bernát István főleg azért érzi magát igen megtisztelve, mondja köszönő szavaiban, miután több mint 30 éve harcol a gazdaságszadalmat érdekeiért s igen erősen vette ki részét a mezőgazdasági kamarák megalakításáért folyó harcban is. Sámik József és S. Bálint György a kiskazdák szadalmat nevében mondanak köszönetet s ígérk, hogy vezetőknek elismerve a történelmi osztályok képviselőit, becsületes magyar lélekkel fogják szolgálni a gazdaságszadalmat ügyét. Végül Eszenyi Jenő üdvözlö melegen az új felsőházi tagokat és kéri, hogy működésükkel igyekezzenek a magyar gazdaságszadalmat ügyét előbbre vinni.

Traktorkezelői tanfolyamaink Szegeden és Cegléden.

Kamaránk területén üzembent levő traktorok kezelői részére Szegeden és Cegléden februárban egy-egy hetes traktorkezelői tanfolyamot rendezünk. A tanfolyam létesítésével célunk az, hogy a különféle használatban levő traktoroknak mai gazdasági viszonyok között, azoknak gazdaságszadalmat üzembentartásáról a hallgatókat kiváló szakelődök által kellőleg kioktassunk. A Kamara traktorkezelői tanfolyamán résztvehetnek nemcsak hivatásos traktorvezetők, hanem mindazok a traktor-tulajdonos gazdák is, akik a tulajdonukban levő traktorok helyes kezelését és karbantartását meg akarják tanulni; mert a gépek és gépkezelőknek munkáját csak e szakismeretek teljes birtokában lesznek képesek kellőleg ellenőrizni.

A traktorkezelői tanfolyamra a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara (Kecskemét, Rákóczi út 5) hivatalos helyiségében lehet jelentkezni. — Résztvételi díj személyenként 4 pengő, mely összeg a tanfolyam megkezdésének napján fizetendő be. A vidéki résztvevők saját költségükön való elszállásolásának és ellátásának biztosításánál a Kamara segítségül lesz azáltal, hogy mindazok részére, akiknek Szegeden vagy Cegléden hozzátartozói nincsenek, egy kisebb szállodában mérsékelt áron szállást és ellátást fog kieszközölni. A traktorkezelői tanfolyam tartásának időpontját később fogjuk közölni.

Legjobbnek elismert ikervári nemes
fűz vessző dugványok

kaphatók 1000 darabonként 50,000 K.
Schwarz Adolf Sárvár (Vas megye)

A mezőgazdasági bizottsági tagok választásának elhalasztása. A mezőgazdasági érdekképviselletekről szóló 1920. XVIII. t. c. értelmében megalakított mezőgazdasági bizottságok tagjainak választása 6 évre szól. Miután azonban az első választások nem tartattak meg mindenütt a kellő időben, sőt néhol csak az 1921. év végén: a földmivelésügyi miniszter szükségesnek látta az egységes szabályozást és 108.206—1926. számú rendeletével elrendelte, hogy a választott mezőgazdasági bizottsági tagok 6 évre szóló megbízatása 1927 december 31-ig számíttassék. Ennélfogva a mezőgazdasági bizottsági tagok választására jogosultak legközelebbi összeírása 1927 december 31-ig foganatosítandó, a választásokról pedig külön rendelet fog intézkedni.

A Mezőgazdasági kamarai illeték kivetésének szabályozása. A Mezőgazdasági kamarai illeték a 8470—1924. M. E. rendelet szerint a földadónak és a földbérlet 5 százalékkal kivetett kereseti adójának 2 százaléka volt megállapítva. E rendelet hatályát a 11.031—1926. M. E. számú rendelet 1929. évi december 31-ig meghosszabbítja.

Országos tenyészállatkiállítás és vásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület 1927. évi március hó 25., 26. és 27-én díjazással egybekötött országos tenyészállatkiállítást és vásárt rendez a budapesti tenyész- és haszonállatvásárt telepen.

A tenyészállatvásárra felhozható bármily fajtaú, nemű és korú szarvasmarha, sertés, juh, kecske, baromfi, házinyul és valószínűleg ló is.

Bejelentési határidő: január 23.

A kereskedelmi miniszterium az idén is kedvezményes vasuti szállítást engedélyez, még pedig olyan formában, hogy a felszállítandó állatok után a rendes díjtételt kell fizetni, az eladatlan állatok visszaszállítása azonban teljesen díjmentesen történik. A tenyészállatkiállításon vásárolt tenyészapaállatok élvezni fogják a 30 százalékos vasuti szállítási kedvezményt.

Az OMGE lépéseket fog tenni a hitelben való eladás és vásárlás lehetőségének biztosítása érdekében. Fel fogja továbbá hívni a szomszéd országok gazdaközönségének és hatóságainak figyelmét erre a kedvező tenyészállatbeszerzési alkalomra és igyekezni fog a tenyészállatkivitel útját tovább egyengetni és kiépitni.

Külön felhívjuk a figyelmet arra, hogy Budapest székesfőváros előzékenysége következtében a jövőben a tenyészlovak kiállítása is lehetővé válik. Ha a telepen megfelelő lóistálló létesítését a közölt időpontig megoldani sikerül, akkor már az 1927. évi tenyészállatkiállítás ki fog bővülni a tenyészlovak bemutatásával. Ennek előkészíthetése

céljából kérjük a kiállítani tervezett tenyészlovakat is egy-egy külön bejelentőlapra bejelenteni, de a díjak beküldését egyelőre függőben tartani. Ha a lókiállítás rendezését már erre a tenyészkiállításra megoldani sikerül, akkor erről minden bejelentő külön értesítést kap és a megszabott díjak ez után történő beküldésével válik bejelentése véglegessé.

A tenyészállatkiállítás iránt tapasztalható egyre szélesebb körű érdeklődésnek a mezőgazdasági kultúra szolgálatára való fokozott kiaknázása érdekében a rendezőbizottság a tenyészállatkiállítást és vásárt a gépkiállításon kívül egyéb különleges kiállításokkal fogja még kiegészíteni. Így már az 1927. évben előreláthatólag hal-, tejtermék-, vetőmag-, termény-, dohány-, facsemete- stb. kiállítást fog rendezni, valamint az állami kísérletügyi intézetek egy részének szemléltetően oktató gyűjteményeit is bemutatja.

A kitöltött bejelentő-ívek a tér-, vásár-, hajtó, és iparvágánydíjjal együtt az OMGE címére küldendők be.

Kamaránk gyűlései.

I. Kamaránk december 19-én tartotta igazgató választmányi ülést Purghy Emil elnöklete alatt. Az igazgató választmányi ülés 28. pontból álló tárgysorozata Kamaránk működését feltüntetve ügykörének állandó bővülését tanúsítja. Az elnöki megnyitó után Dr. Gesztelyi Nagy László igazgató számolt be a legutóbbi választmányi ülés óta lefolyt eseményekről. (Az igazgatói jelentést itt nem közöljük, mivel alább a közgyűlés leírásánál ügyis részletesen megtalálható.)

Dr. Vaja Béla főtitkár bejelenti az 1926. évi költségvetés jóváhagyását és bemutatja az 1927. évi költségvetés tervezetét, amely a létesített intézmények befejezéséről is gondoskodik. Ezek a talajtani, állati bakteorológiai intézet és a minta gyümölcsös.

Az intézmények vezetői az iddigi működésről számolnak be és vázolják az intézményeknek a gazdaközönség érdekében kifejtendő programját. (Ezek részletekben már megjelentek, vagy e számban olvashatók.)

Kemény Szilárd titkár a Kamara termelési kísérleteiről és a jövő évi programról tett előterjesztést, melynek kapcsán elhatározta a választmány, hogy ez igen bevált és hasznos tevékenységet a jövőben is fogja folytatni. Az állattenyésztés fejlesztése terén az állattenyésztési szakosztállyal kapcsolatban nagyszabású állattenyésztési programot dolgozott ki a Kamara, amelynek célja sok fontos állattenyésztési kérdés megoldása mellett tejelést ellenőrző egyesületek szervezése, továbbá a legelőjavítás, a tenyészállat beszerzések megkönnyítése. Tárgyalás alá került még a trianononi határmegállapítás folytán a határ szélbe került várososok és községeknek a változott viszonyokból eredő sérelmei, a biztosítási törvényjavaslat, a

mezőgazdaságnál alkalmazott iparosok tanonctartási joga, a vármegyei fuvarkirendeléseknél tapasztalt sérelmek.

Tudomásul vette a választmány Dr. Gesztelyi-Nagy László, a Kamara igazgatójának az országos gazdasági szakoktatási tanács tagjává való kinevezését és egyes személyzeti ügyek elintézése után elnök előterjesztésére Dr. Vaja Béla kamarai főtitkárnak a helyettes igazgatói címet adományozza.

II. A Kamara rendes évi közgyűlése a kecskeméti Gazdasági Egyesület dísztermében tartott meg. Jelen voltak: Purgly Emil elnök, Staub Elemér, dr. Kiss János, Sarusi Kiss Péter alelnökök, a tagok közül Pest-Pilis-Solt Kiskun vármegyéből: Kardos Mihály Cegléd, Baitelbeck Antal Ceglédbercel, Fáy István Kecskemét, Radocsay László Kecskemét, Sándor Miklós Kecskemét, Kalapos Gergely Kecskemét, Dragollovich Gyula Kecskemét, Kovács Sándor Kecskemét, Klingert Ede Kecskemét, Dömötör Pát Kecskemét, Máté Mihály Kecskemét, Kmetty József Domony, Spáth József Dunabogdány, Dr. Dömötör Lajos Kecskemét, T. Mihály András Rákoscaba, Tóth István Gyömrő, Kóczán László Gyömrő, Héjjas István Kecskemét, Gaylhoffer István Budapest, Nagy Sámuel Cegléd, Tahy István Galgagyörk, Dr. Kégl János Monor, Márialaky Kálmán Kecskemét, Dobos László Cegléd, kamarai rendes tagok: ifj. Gyevy Imre a kiskunhalasi Gazdasági Egyesület titkára, Klaszek Ödön gazdasági felügyelő, Várady József, a ceglédi gazdasági egyesület titkára és a téli gazdasági iskola vezetője. Csongrád vármegyéből: Kátai Pál Imre Szentes, Nádassi István Szegvár, Nagy György Máté Hódmezővásárhely, Berta Mihály Hódmezővásárhely, Balogh Sádor Hódmezővásárhely, Kiss Albert Hódmezővásárhely, Szécsi István Szeged, Kiss József Csondrád, Vigh Ferenc Kistelek, Lázár Lajos Hódmezővásárhely, Dr. Szathmáry Dezső Hódmezővásárhely, Bottlik József Csongrád, rendes tagok. Csanád—Arad—Torontál vármegyéből: Tamássy János Makó, B. Szűcs József Makó, Pásztor Illés Kiszombor, Viola János Kiszombor, Hanesz Mihály Pitvaros, Földi Lajos Kevermes, Tóth Arisztid Makó, Kovács Márton Szőreg, Schmelcz Miklós Ujszentiván, rendes tagok és Meiszner Ernő gazdasági felügyelő. Bács-Bodrog vármegyéből: Racsmány Tamás Borota, Becker Antal Bácsalmás, kamarai rendes tagok, továbbá Sváb Kovács István Kecskemét, Havas Géza Szeged, Dr. Sárközy Jenő Kecskemét, Nyárády János Kecskemét, és Palasovszky Sándor Szentes kültagok.

A közgyűlésen jelen volt vendégek: Kecskemétről Zimay Károly polgármester, Hávor Imre, Rosenauer György, Kiss Gyula, Torma János, Konkoly Tibor, Rosenauer Lajos, György János, Héjjas József, Flóris Rudolf m. kir. állategészségügyi felügyelő, Laczi István, Farkas Ignác, Sikari Kovács Gábor, Dékány Sándor és Kerekes Dezső; Ceglédre: Kukla Béni, Kiskunmajsáról: Pátyi János.

A Kamara tisztikara részéről Dr. Gesztelyi Nagy László igazgató, Dr. Vaja Béla helyettes igazgató, Kemény Szilárd titkár, Ráth Árpád a Talajtani és Dr. Buzna Dezső az Állategészségügyi Intézet vezetője, Tölgyes Árpád és Kerekes Ferenc segédtitkárok, Obitz Gyula adóügyi szakelőadó.

Purgly Emil elnöki megnyitójában a Kamara működésének legközelebbi céljait vázolta, majd főleg az értékesítés kérdésével foglalkozott, melynek kapcsán a minőségi termelést hangsúlyozta. Rátért a Kamara gazdaközönységét igen közelről érdeklő gyümölcsstermelés és értékesítés problémájára és az állattenyésztés és főleg az állattértekesítés nehézségeire. A mezőgazdasági hitel kapcsán óva intette a gazdaközöniséget attól, hogy könnyelműen hiteleket vegyen igénybe, mert ma is már a gazdatársadalom nagy eladósodásáról lehet beszélni. Különösen figyelmébe ajánlotta a Kamara gazdaközönségének a körzeti mezőgazdasági hitelszövetkezetet, amely készséggel áll minden hitelművelet terén a gazdaközönség rendelkezésére. Megemlékezett a Kamara iskoláiról, tanfolyamairól s arról, hogy legújabb traktorkezelői tanfolyamot szervez a Kamara, amellyel a traktor-tulajdonosoknak kíván szolgálatára lenni. Kérte különösen a mezőgazdasági bizottságok vezetőit és tagjait, hogy a Kamarát támogassák munkájában és töredvéseiben, mert a cél csak együttes munkával érhető el.

Kátai Pál Imre szentesi kisgazda felkéri a gazdatársadalmat, hogy a kormányt az ország talpraállítása érdekében kifejtett működésében támogassa és javaslatot tesz a Kormány üdvözlésére.

Ezután Gesztelyi Nagy László dr. igazgató terjesztette elő igazgatói jelentését, amelynek elején főleg a gazdatársadalom közönyéről, részvétlenségéről emlékezett meg. Hangsúlyozta, hogy a magyar gazdatársadalom csak a maga erejére támaszkodhat, ezért az összetartás gondolatát az eddigieknél is erősebben kell ápolni. A mezőgazdasági kamara nem lankad munkájában a gazdaközönség részvétlensége következtében sem, kéri a kamara gazdaközönségének támogatását. Megemlékezik a körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet működéséről, továbbá a Talajtani Intézetéről, amelynek működését a Kamara gazdaközönségének figyelmébe ajánlotta. Részletesen beszámolt a Kamara mintagyümölcsöséről és gyümölcskisérleti telepéről. A mintagyümölcsös tanító céljai között elsősorban szerepel a gyümölcsfabetegségek elleni védekezés, szakképzett gyümölcskertészek nevelése, a legtökéletesebb gyümölcsfélések bemutatása stb. Majd a kamara állategészségügyi intézményével foglalkozott, amely legújabb intézménye a Kamarának és amelynek célja a Kamara állategészségügyének védelme. A Kamara szakoktatási intézményeiről szólván, szomorúan állapította meg, hogy a Kamara nagy áldozatai mellett nem lehet sok helyen téli gazdasági iskolába növendéket toborozni. Majd az állandó gazdavédelmi bizottságról s a

Kamarának ezirányú törekvéséről számol be, mely után a mezőgazdasági hitel, a kamatuzsora s a gazdák eladósodásának kérdéséről emlékezett meg. Az állattenyésztés fejlesztése terén úalt a megszervezett tejelést ellenőrző egyesületekre. Az állattenyésztést kívánja szolgálni a Kamara mintalegelők létesítésével is.

Flóris Rudolf kecskeméti állategészségügyi főfelügyelő a mételykór nagymérvű elterjedésére hívta fel a Kamara figyelmét. B. Szűcs József makói kiskazda az ottani gazdatársadalom bajait tette szóvá. Az adókivetésnél a megyében levő két nagy mintagazdaság termését is beszámítják az átlagtermésbe, továbbá a mérlegHITELESÍTÉS oly időben történik, amikor a gazdaközönség nagyon el van foglalva, a hitelesítési díjak pedig igen magasak.

Medveczky Károly tinójarási nagybérő üdvözölte a Kamara elnökét kormányzói kitüntetése alkalmából, majd a Duna—Tisza csatorna létesítésének fontosságára mutatott rá, a cukorrépa forgalmiadója ellen nyilatkozott és a mérlegHITELESÍTÉSEK gondosabb keresztülvitelét sürgette. Balogh Sándor hódmezővásárhelyi gazdasági egyesületi alelnök az adó egyszerűsítése mellett foglalt állást és a jövedelem fokozásának a szükségességét hangsúlyozta. Örömmel veszi tudomásul az elhangzott jelentéseket, amelyekért köszönet illeti meg a vezetését. Köszönetét fejezi ki Dr. Gesztelyi Nagy László igazgatónak a tanyai kultúra érdekében kifejtett működéséért.

Berta Mihály hódmezővásárhelyi földmunkás a mezőgazdasági munkások nehéz helyzetét ecsetelte és a közmunkák sürgős megnyitását kérte. Kégl János az adó egyszerűsítését sürgette, majd hosszabban beszélt a mezőgazdasági munkások kérdéséről. Véleménye szerint az adó csökkentése képessé teszi a gazdákat a munkások foglalkoztatására; erre szolgálnának a közmunkák és nagy mértékben a Duna—Tiszaközi csatorna. E kérdésben azonban még nem foglalhatunk állást, hosszas tanulmányozásra van szükségünk.

Kukta Béni kiskazda a tanyalátogatások akciójáról emlékezik meg, — a tanyai lakosság nevében köszönetet mond Dr. Gesztelyi Nagy László igazgatónak.

Tóth Arisztid, a csanádmegyei gazdasági egyesület titkára a gazdatiszti kar érdekében szólal fel, — Kiss József csongrádi tanító az Alföld jelentőségét vázolja, méltatja Dr. Gesztelyi Nagy Lászlónak az Alföldről irt legutóbbi munkáját, amely megadja az Alföld problémájának gyakorlati megoldását.

Dr. Vaja Béla h. igazgató felkéri a közgyűlést, hogy az összes tagoknak előzőleg megküldött 1927. évi költségvetést fogadja el.

Dr. Kégl János a költségvetésre vonatkozólag azon óhajának ad kifejezést, hogy a szakoktatás állami feladat lévén, az erre felvett összeget más célra, — főleg a gazdasági egyesületek és egyéb ilyen szervek támogatására lehessen fordítani.

A közgyűlés a költségvetést egyhangúlag elfogadta, mely után Gy. Szijj János elhalálása folytán megüresedett igazgató választmányi tagsági helyre Dr. Radocsay Lászlót, — a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Hitelszövetkezet igazgatóját választja meg.

A Kamarai tisztviselők nyugdíjszabályzatának és szolgálati szabályzatának módosítása után a közgyűlés véget ért.

III. A közgyűlést megelőzőleg választmányi ülés volt, melyen a közgyűlési tárgysorozat került megtárgyalásra.

Növénytermelés.

Rovalvezető: Kemény Szilárd titkár.

A somkóró (Melilotus albus) termelése.

A somkóró eddig is már mint jó méhlegelő volt ismeretes, újabb kísérletek szerint pedig elsőrangú zöldtrágyanövénynek bizonyult olyan talajokon, amelyen más hüvelyesek nem jól diszlenek. Zöldtakarmánynak is jól felhasználható akkor, ha még zsenge állapotban lesz kaszálva, addig míg a szára puha és nedvdús. Különösen a sertések szeretik, a szarvasmarha és ló kevésbé. A szára és levelei kumarint tartalmaznak, aminek következtében az állatok eleinte nem szívesen fogyasztják. Tekintettel kumarin tartalmára zsengén kell etetni, mert idősebb korában keserű íze miatt a marha nem kedveli. A szénának való elkészítése nehéz, miután a somkóró nagyon nedvdús és nehezen szárítható. Zsombolyozással szép eredményt értek el.

A somkóró termesztésének előfeltétele, hogy egy kevés mennyiségű mészt legyen a talajban, egyéb igénye minimális. Inkább könnyebb talajokra alkalmas és még eddig mezőgazdaságilag nem művelt területek, kopár részek telepítésére. A gyökerei nagyon mélyen húzódnak le a talajba s a talajt jól összehálózák. A keletkezett nagymennyiségű zöldtrágyatömeg és a gyökémaradványok mennyisége tekintetében egyetlen zöldtrágyanövény sem közelíti meg a somkórót.

A somkóró két éves. A termesztése úgy történik előnyösen, hogy tavasszal kb. 10. kg. lesz belőle holdanként a rozsba belevetve; de lehet tisztán is vetni. Először lassan nő, épen ezért a fejlődő rozsot semmi tekintetben sem befolyásolja. Ugyanazon őszön meg eléri az 50, néha 80. cm. magasságot. A rá következő évben azután teljesen kifejlődik. Az erős telet jól bírja és tavasszal hamar kihajt, úgy, hogy hamarosan beárnyékolja a talajt, a gyomokat elnyomja. Lehet az egész tömeget a virágzás

előtt leszántani vagy először lekaszálni és a második kaszálást leszántani. Még többször kaszálni nem érdemes. A második kaszálás elvesztése a legnagyobb mértékben ki lesz egyenlítő az elsőrangú zöldtrágyahatás által.

A somkórót mint elsőrendű sertéstakar mányt és zöldtrágyát ezuton is ajánljuk gazdák közönségünk figyelmébe.

Államilag elismert vetőburgonyák az 1926—27. termelési évben.

Vetőgumóbeszerzés végett a gazdák közvetlenül a kintatásban feltüntetett gazdákhoz fordulhatnak. Természetesen bármily burgonyatermelési kérdésben az alulírott M. Kir. Burgonyatermelési Hivatal is készségesen szolgál az érdeklődőknek felvilágosítással. A felsorolt vetőburgonyák ára nagy általánosságban a napi burgonyaárnál 30—50%-al magasabb.

Az elismert vetőburgonyák kapcsán felmerült panaszok megvizsgálás és esetleg megfelelő eljárás végett a M. Kir. Burgonyatermelési Hivatal (Budapest, földmívelésügyi minisztérium épülete) is közlendők.

Sorszám

Vetőburgonyák

Eredeti nemesített A 81.441—1923. F. M. sz. rendelet alapján elismert vetőburgonya vetésterülete kat. holdakban

Korai érésű fajták.

I. Korai rózsa

- | | | |
|---|---|----|
| 1. Lukács Pál gazdasága, Ónod (Borsod megye) | — | 16 |
| 2. Németh Testvérek gazdasága, Dunakiliti (Móson megye) | — | 35 |

II. Dögei rózsa.

- | | | |
|--|---|---|
| 1. ifj. Báthy Kálmán gazdasága, Buj (Szabolcs megye) | — | 4 |
|--|---|---|

III. Száznapos (sárgahéjú és húsu).

- | | | |
|--|---|---|
| 1. Mikosdpusztai uradalom, Mikosdpuszt (Vas megye) (Eredeti nemesítésű burgonya) | — | 5 |
|--|---|---|

IV. Jakabnap (liláshéjú, sárgahúsú).

- | | | |
|--|---|---|
| 1. Mikosdpusztai uradalom, Mikosdpuszt (Vas megye) (Eredeti nemesítésű burgonya) | — | 1 |
|--|---|---|

Középkorai érésű fajták.

1. Mándoki rózsa III.

- | | | |
|--|---|----|
| 1. Eszenyi Jenő gazdasága, Tornyospálca (Szabolcs megye) | — | 18 |
|--|---|----|

II. István király (fehérrhéjú és húsu).

- | | | |
|--|---|---|
| 1. Mikosdpusztai uradalom, Mikosdpuszt (Vas megye) (Eredeti nemesítésű burgonya) | — | 7 |
|--|---|---|

III. Ella.

- | | | |
|---|---|----|
| 1. Dr. Márton Lajos gazdasága, Abony, (Pest m.) | — | 15 |
| 2. Baik Gyula örökösei béruradalma, Bodakajtor-Felsőszentiván (Fejér megye) | — | 38 |
| 3. Németh Testvérek gazdasága, Dunakiliti (Móson megye) | — | 9 |

IV. Kisasszonynap (sárgahéjú és húsu).

- | | | |
|---|---|---|
| 1. Mikosdpusztai uradalom, Mikosdpuszt (Vas m.) (Eredeti nemesítésű burgonya) | — | 6 |
|---|---|---|

V. Nyíri csemege.

- | | | |
|--|---|---|
| 1. Eszenyi Jenő gazdasága, Tornyospálca (Szabolcs megye) | — | 6 |
|--|---|---|

Sorszám

Vetőburgonyák

Eredeti nemesített A 81.441—1923. F. M. sz. rendelet alapján elismert vetőburgonya vetésterülete kat. holdakban

VI. Kifli.

- | | | |
|---|---|---|
| 1. Németh Testvérek gazdasága, Dunakiliti (Móson megye) | — | 2 |
|---|---|---|

Középkései érésű fajták.

1. Szentmihálynap (sárgahéjú és húsu).

- | | | |
|--|---|---|
| 1. Mikosdpusztai uradalom, Mikosdpuszt (Vas megye) (Eredeti nemesítésű burgonya) | — | 4 |
|--|---|---|

II. Piros csemege.

- | | | |
|--|---|---|
| 1. Eszenyi Jenő gazdasága, Tornyospálca (Szabolcs megye) | — | 8 |
|--|---|---|

III. Industrie (sárgahéjú és húsu).

- | | | |
|--|---|---|
| 1. Strasser-uradalom vámpusztai gazdasága, Si montonya (Fejér-megye) | — | 4 |
|--|---|---|

IV. Deodara.

- | | | |
|---|---|----|
| 1. Eszenyi Jenő gazdasága, Tornyospálca (Szabolcs m.) | — | 20 |
| 2. ifj. Báthy Kálmán gazdasága, Buj (Szabolcs m.) | — | 1 |
| 3. Buzás István gazdasága, Poklondostanya u. p. Nagyhalász (Szabolcs megye) | — | 8 |
| 4. Halmi Jenő gazdasága, Vaja (Szabolcs megye) | — | 10 |
| 5. Halmi Géza gazdasága, Anarcs (Szabolcs m.) | — | 8 |
| 6. Geréby Fülöp gazdasága, Fövenypuszt (Fejér megye) | — | 3 |

V. Deodora gyöngye 405.

- | | | |
|--|---|----|
| 1. Eszenyi Jenő gazdasága, Tornyospálca (Szabolcs megye) (Eredeti nemesített burgonya) | — | 24 |
|--|---|----|

VI. Pirola.

- | | | |
|--|---|---|
| 1. Halmi Géza gazdasága, Anarcs (Szabolcs m.) | — | 8 |
| 2. Geréby Fülöp gazdasága, Fövenypuszt (Fejér megye) | — | 6 |

Kései érésű fajták.

I. Erzsébet királyné (fehérrhéjú és húsu).

- | | | |
|---|---|---|
| 1. Mikosdpusztai uradalom, Mikosdpuszt (Vas m.) (Eredeti nemesített burgonya) | — | 2 |
|---|---|---|

II. Kinizsi (fehérrhéjú és húsu).

- | | | |
|---|---|---|
| 1. Mikosdpusztai uradalom, Mikosdpuszt (Vas m.) (Eredeti nemesítésű burgonya) | — | 4 |
|---|---|---|

III. Toldi Miklós (fehérrhéjú és húsu)

- | | | |
|---|---|---|
| 1. Mikosdpusztai uradalom, Mikosdpuszt (Vas m.) (Eredeti nemesítésű burgonya) | — | 2 |
|---|---|---|

IV. Vitéz (fehérrhéjú és húsu)

- | | | |
|---|---|---|
| 1. Mikosdpusztai uradalom, Mikosdpuszt (Vas m.) (Eredeti nemesítésű burgonya) | — | 2 |
|---|---|---|

V. Pengő (fehérrhéjú és húsu).

- | | | |
|---|---|---|
| 1. Mikosdpusztai uradalom, Mikosdpuszt (Vas m.) (Eredeti nemesítésű burgonya) | — | 3 |
|---|---|---|

VI. Levente (fehérrhéjú és húsu).

- | | | |
|---|---|---|
| 1. Mikosdpusztai uradalom, Mikosdpuszt (Vas m.) (Eredeti nemesítésű burgonya) | — | 3 |
|---|---|---|

VII. Wohltmann gyöngye 126 és 383.

- | | | |
|--|----|---|
| 1. Eszenyi Jenő gazdasága, Tornyospálca (Szabolcs megye) (Eredeti nemesítésű burgonya) | 25 | — |
|--|----|---|

Vetőburgonyák

Eredeti nemesi-
tett
A 81.441—1923.
F. M. sz. ren-
dellet alapján
elismert
vetőburgonya
vetésterületek
holdakban

VIII. Prof. Wohltmann.

1. Majzler Zoltán gazdasága, Levelek (Szabolcsm.)	—	43
2. Búzás István gazdasága, Poklondostanya, u. p. Nagyhalász (Szabolcs megye)	—	—
3. Halmi Jenő gazdasága, Vaja (Szabolcs m.)	—	15
4. beretei Marton Béla gazdasága, Dánszentmiklós (Pest megye)	—	—
5. gróf Wenckheim-uradalom sándorházai gazdasága, Mosonszentmiklós (Moson megye)	—	60

IX. Krüger gyöngye 400.

1. Eszenyi Jenő gazdasága, Tornospálca (Szabolcs megye) (Eredeti nemesítésű burgonya)	15	—
---	----	---

Állattenyésztés.

Rovatvezető: Kemény Szilárd titkár.

Modern amerikai hordozható baromfiólak

A kiváló gyakorlati érzékkel bíró amerikaiak minden téren lépten-nyomon újabb és újabb praktikus találmányokkal szokták a világot meglepni.

Egy ilyen újabb találmányuk az amerikaiaknak az a praktikus berendezésű, hordozható baromfiól, amelynek rövid ismertetését e helyen sem tartjuk feleslegesnek a baromfitenyésztéssel foglalkozó gazdaközönség okulására céljából.

Ez egy kisebb, mintegy 10—20 darab tyúkra való és a gyakorlati életben igen jól bevált, hordozható baromfiól, mely kis helyen elfér, egyik helyről a másikra könnyen áthelyezhető, olcsó s emellett különösen abból a szempontból is ajánlható, hogy ezekben az ólakban a baromfiak nem nagy tömegben, együttesen, hanem kisebb csoportokban, külön-külön helyezhetők el, ami lehetővé teszi azt, hogy az egyes baromfifajták egymástól elkülönítve, tiszta vérben tenyészthetők, másrészt pedig az esetleg fellépő járványos betegségekkel szemben, állategészségügyi szempontból is nagyon jól beváltak, mert éppen a baromfiak ilyen módon való elhelyezése révén ez ólak használatával az ilyenféle betegségek továbbterjedésének sokkal könnyebben lehet gátat vetni, annyiival is inkább, mert könnyen tisztíthatók és fertőtleníthetők, amely körülmény főleg éppen betegségek elleni védekezés szempontjából érdemel különös figyelmet.

Az ólak önműködőleg záródó ajtókkal s etető és itató berendezésekkel vannak ellátva, amik úgy vannak szerkesztve, hogy az ivóvizet nagy hidegben is megfelelő langyos állapotban tartják, úgy, hogy a baromfiaknak a téli időszakban sem kell jéghideg

vizet inniok. ami nem egy esetben azoknak meghűlését és megbetegedését szokta előidézni.

Ezenkívül az ólak csapófészkekkel is el vannak látva, ami lehetővé teszi minden egyes tyúknál a tojáshozam pontos ellenőrzését s ezen az alapon a baromfiaknak szakszerű tenyészkiválasztását.

Hogy mit jelent ez, erre vonatkozólag csak azt az egy körülményt akarjuk felemlíteni, hogy az amerikaiaknak ezzel az eljárással már sikerült a tyúkfélék évi tojáshozamát darabonként 200-ra, sőt még ennél többre is fokozni, holott ezzel szemben a mi parlagi tyúkjaink évenként nagy átlagban csak 70—80 darab tojást szoktak tojni.

Ezek az amerikai rendszerű baromfiólak, amiknek beszerzése főleg most a közelgő tavaszi időszakban volna aktuális, — éppen praktikus berendezésüknél fogva már hazánkban is meg lehetőségen elterjedtek.

Itt a Duna—Tisza közén Kamaránk lesz az első, mely Kecskeméten a most telepítés alatt álló mintagyümölcsösében ilyen rendszerű baromfiólakat fog felállítani és ezek előnyeire már ezúttal is felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

Ezzel kapcsolatosan a pontos ellenőrzés mellett, részint az ilyenfajta ólakban, részint a szabadban nevelt baromfiakkal elért eredményekről is be fogunk számolni annak idején a nagy-közönségnek.

Mindenesetre ajánljuk a baromfitenyésztőknek, hogy az ilyen amerikai rendszerű baromfiólak beszerzését megfontolás tárgyává tenni sziveskedjenek, melyeknek felhasználásával baromfitenyésztésük fejlesztését igen előnyösen előmozdíthatják. Az ólak beszerzésére vonatkozólag Kamaránk az érdeklődőknek szívesen szolgál felvilágosítással.

barsi Liedenfrost Adolf.

Gyümölcsstermelés.

Rovatvezető: Velich István ny. kertészeti főfelügyelő.

Mintagyümölcsöst létesít a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara a gazdatársadalom érdekeit szolgáló intézmények egész sorát (Mezőgazdasági Talajtani Intézet, Állategészségügyi Intézet, Növényvédelmi Intézet, téli gazdasági iskolák stb.) hozta már létre, amelyeknek közös céljuk a mezőgazdasági kamara területének elhanyagolt mezőgazdasági kulturáját előbbre vinni. Tudva levő, hogy ez a kamara igen nagy részben gyümölcsstermelő gazdaközönségeket ölel magába, hiszen idetartozik az egész Pest-Pilis-Solt Kiskun vármegye, Bácsbodrog és Csongrád, amelyeknek szőlő és gyümölcs termesztésük igen-igen nagy jelentőségű. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara azonban eddigi tapasztalatai alapján meg-

állapította, hogy a gyümölcsstermelésnél igen nagy hibák mutatkoznak, igen sok milliárd megveszendőben e hibák miatt, amelyek kiküszöbölését a mezőgazdasági kamara egyik legfontosabb feladatának tartja. Évét határozta el, hogy egy mintagyümölcsöst létesít, amelyhez Kecskemét városa 50 kat. hold földet adott kedvezményes bérösszegért a mezőgazdasági kamarának, amely területen egy-egy terv szerint a telepítési munkálatok 1926. november hó 4-én meg is kezdődtek és a már eddig birtokba vett 21 kat. hold a bemutatott üzemterv szerint be is telepített.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamarának sikerült a telep vezetőjéül *Velich István* nyug. állami kertészeti főfelügyelőt megnyerni, aki több mint 2 évtizedig volt a debreceni gazdasági akadémia gyümölcsészeti intézője, aki ott, ugyanilyen területen igen szép eredményeket ért el.

Ezeket tudva felkértük *Velich Istvánt* a kamara mintagyümölcsösének vezetőjét, hogy az érdeklődő közönséget és szakembereket tájékoztassa a gyümölcsös céljairól s az eddigi munkálatokról. Az alábbi cikket *Velich István* írta:

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara mintagyümölcsösének célja bemutatni és gyakorlatilag tanítani a gyümölcsfák helyes és okszerű kezelését, ápolását és gondozását. A gyümölcsfák betegségei és ellenségei ellen való okszerű védekező eljárásokkal bizonyítani és meggyőzni mindenkit annak fontosságáról és hasznáról. A gyümölcszedés, csomagolás, eltartás, szállítás és értékesítés helyes, szakszerű keresztülvitele és egyöntetív tétele. A gyümölcsfák alatti és közötti terület kihasználása részint törpe fakkal, gyümölcs-termő bokrokkal és cserjékkel élő növényekkel zöltségfélékkel, továbbá kalászos és kapás növényekkel.

A mintagyümölcsös egy parcellája gyümölcsstermelési kísérleti célokat fog szolgálni annak bemutatására, hogy az ország más vidékein, vagy külföldön bevált bőtermő, jóminőségű és keresett gyümölcsfajtákat miként lehetne az Alföldön meghonosítani, továbbá, hogy az Alföldön honos fajtákat különböző ojtási kombinációkkal miként lehetne tökéletesíteni. De ezenkívül még azt a célt is szolgálni kívánja a mintagyümölcsös, hogy a Kamara körzetébe tartozó gazdaközönség közül 25 - 30 fiatal gazdát munkásként alkalmazzon, akik egy év alatt minden rendű és rangú gyümölcsfa kertészeti és ezzel kapcsolatos munkákkal megismerkednének és így gyümölcsaikbe vissza menve általuk évek múlva a gyümölcsstermelés, a gyümölcsfa ápolás olyan nivóra fog emelkedni, amely méltó a magyar alföldi gyümölcs jó hírnevéhez.

A fentiekből kifolyólag a mintagyümölcsösben a legbelterjesebb kertészeti üzemtet szándékozunk létesíteni, úgy, hogy ne csak a telepítési költségek térüljenek meg mielőbb, hanem ha gyümölcsfák termésre indulnak, még jövedelmet is tudjon

az a kamarának biztosítani. E célból egy talpalatnyi területnek sem szabad kihasználatlanul maradni.

Ezek után a szakemberek tájékoztatására vázolni fogom az elfogadott üzemterv alapján történő telepítési munkálatokat.

Az 53 katasztrális hold kiterjedésű terület hosszában 4 méter széles kőúttal két részre, a két főrész pedig 2 m. széles keresztúttal 31 táblára lett osztva. A nyugati oldalon levő táblák 2 kat. hold nagyságúak, az északi oldalon levő táblák csonka táblák.

A főút hosszában jobbról, balról egy 4—4 m. széles szegélyág, azután jobbról, balról 1—1 méter széles út készítettett.

A kerítés mentén köröskörül 3 méter széles szegélyág, azután pedig egy 2 méter széles körút lett készítve. A főbejárati kapu a Kécskei műútról nyílik.

A 31 tábla telepítési tervezetének ismertetése:

I. tábla. 8 m. sor és növénytávolságban alacsony törzsű cseresznyefákkal, közbe őszibarackfák ültetnek. Cseresznye fajta: Mückebergi és Lampen fekete rop. cser. Őszibarack fajta: Champion.

II—III. tábla. 8 m. sor és növénytávolságban m. t. cseresznyefák, közbe őszibarackfák ültetnek. Cseresznyefajták: Germersdorfi, Mückebergi, Mezeli, nagy fekete rop. Májusi korai és Podiebrad cseresznye. Őszibarack fajták: Búzásbarack, Elberta, Miss Zolo, Javitott Amsden, ford korai, Alexander korai és Hegyi korai őszibarack. Ebben a két táblában lesz a spárgatelep, a telepítéshez az árkok kiásattak, a telepítés tavasszal fog történni Hófaj és Braunschvegi fajtákkal.

IV. és V. tábla. 8 méter sor és növénytávolság m. t. meggyfákkal. Fajták: kecskeméti vagy pándi meggy és spanyol fekete meggy, a sorok között van egy őszibarack fajta gyűjtemény ültetve. Ebben a két táblában lesz 1927-ben a tormatelep. A bakhátak készen vannak, a telepítés tavasszal fog történni. A IV. táblába ültettünk 8000 darab számócapalántát Laxtoris Noble fajtából.

VI. és VII. tábla. 8 m. sor és növénytávolság k. t. kajsziparackfák. Fajták: kecskeméti rózsza, Magyar legjobb és Ananász kajsziparack. A VII. táblába lett ültetve 50 K. Csopros hagyma.

A VI. és VII. táblák egyelőre csonka táblák, amennyiben ebből a két táblából szedték valamikor lakások és utak építéséhez szükséges agyagot és homokot és ennek következtében 3 és fél k. hold terület jelenleg kerti kultúra alá nem vehető. Ezt a nedves, vizes, gádras-gödrös részt is munkába vettük, árkolással a felesleges vizet levezetjük és a halmos ültetési eljárással rendes kultúra alá fogjuk venni.

XVIII—XIX. tábla. 4. m. sor és növénytávolságban 40 cm. m. t. vadra oltott körtefák. Fajták: Téli esperes. Kölcsönös beporzódás szempontjából pár darab Bose kobak körte. Clairgean vajkörte és Dixiylte lett közbe ültetve.



XX. és XXI. tábla. 6 m. sor és növény-távolságban 40 cm. m. t. vadra oltott almafák. Fajták: Ananász renet, Ádám parmen és Cocx narancs renet. Minden 4 fa közé lesz ültetve 1 drb. őszi barack.

XXII. és XXIII. tábla. 8 m. sor és növény-távolság 40 cm. m. t. vadra oltott almafák. Fajták: Jonathan. Minden sor két fája közé egy és minden két sor közé minden fájával az első sorban szemben ültettünk 1–1 darab birsbe oltott törpe fát az Angoulemei hercegnő körte-fajtából.

Eddig be van telepítve.

1927. őszen kerül betelepítés alá:

VIII. és IX. tábla. 8 m. sor és növény-távolság. Meggyfák. Közbe jön törpére oltott kajszi és őszi barack.

X. és XI. tábla. 6 m. sor és növény-távolság. Kajszi barack. Közbe jön törpére oltott őszi barack.

XII. és XIII. tábla. 6 m. sor és növény-távolság 41 cm. m. t. vadra oltott körtefák lesznek ültetve. Fajták: Angoulemei hercegnő, Nemes Kolmár, Diel vajkörte. Minden 4 fa közé lesz ültetve 1 darab őszi barack.

XIV. és XV. tábla. 4 m. sor és növény-távolságban 40 cm. m. t. Doncinra oltott almafák. Fajták: Téli fehér Kalvil, Londoni pepin, Cox narancs renet, Bleiheimi arany renet, Herefordshirei pármén, Ádám pármén és Kanadai renet.

XXIV. és XXV. tábla. 8 m. sor és növény-távolságban 40 cm. m. t. vadra oltott almafák. Fajták: Jonathan.

XXVI. és XXVII. tábla. 8 m. sor és növény-távolságban 40 cm. m. t. vadra oltott almafák. Fajták: Jonathan, Jellow, Török Bálint, Tükör-alma, stb.

XXVIII. tábla. Kísérleti telep.

XXIX. tábla. Vegyes gyümölcsös.

XXX. tábla. 6 m. sor és növény-távolságban Besztercei muskotály szilva.

XXXI. tábla. 6 m. sor és növény-távolságban Ageni szilva és Nagy Zöldringló. A szilvafák között Herrenhauseni folyton termő málna.

XVI. tábla. Vegyes házi kert. — (Minta házi kert.)

Egy vegyes házi kertnek a bemutatása a legfontosabb és legnagyobb kötelességeink közé tartozik, ezzel igen sokat fogunk foglalkozni. Ebbe a táblába kizárólagosan csak gyümölcsfák, gyümölcstermő bokrok és gyümölcstermő cserjék lesznek ültetve, ezek között zöldség. Ki akarom küszöbölni házi kertjeinkből mindenféle hasznos nem hozó bokrokat és diszcserjéket, mint pl. bodza,

orgona, fagyal, stb. és mindenhova csak gyümölcsfákat ültetni.

A házikert és alakfakert mentén levő keresztúton két nyílt és két zárt szőlőlugas lesz bemutatva az e célra alkalmas fajtákból.

XVII. tábla. Alakfakert. — Alakminta kert.

Igazi I. o. asztali gyümölcsöt csak alakfákon lehet termesztetni. Sajnos, nálunk az alakfák a legtöbb esetben alaktalan fáknak nevezhetők. Faiskoláinkban sem foglalkoznak nevelésükkel úgy, ahogy kellene.

Be fogjuk mutatni, milyen gyümölcs terem az alakfákon, ezeknek a gyümölcsfáknak minden esztendőben kell teremni annyi és olyan gyümölcsöt, amilyent a velük foglalkozó akar. Itt lesz látható, micsoda élvezet ezekkel a fákkal foglalkozni és aránylag kis területeket hogy lehet gazdaságosan kihasználni.

A kerítés mentén levő szegély ágyba lesznek ültetve 6 m. növény-távolságban m. t. alma, körte és mandulafák, ezek közé birs, noszpolya, mogoró, ribiszke és köszméte.

A főút mentén jobbról és balról eső 4–4 m. széles szegélyágyakba 4 m. távolságban 40 cm. m. t. vadra oltott Angoulemei hercegnő körte-fajta van végig ültetve. Minden 2–2 körtefa közé lesz ültetve egy függélyes fűzér alakban nevelt körtefa: Clairgeau vajkörte. Társulati esperes, Dix vajkörte fajtákból.

A fő- és mellékutak ágyainak beszegélyezéséül lesz ültetve jobbról három és balról három sor egy és kétkarú vízszintes fűzérfa. Téli fehér Kalvil almafajtából 350 cm. távolságban egymástól. A főút 1 km. hosszú, így tehát 7 km. hosszúságban lesz téli fehér Kalvilalma fűzéránk. A tulajdonképeni főbejárat a nyugati oldalon lesz a XVII. táblán keresztül a XVI. tábla felé.

A XVI. táblában lesznek építve a tisztai lakások s az ilyen mintateleppel kapcsolatos és ehhez szükséges melléképületek és ami a legfontosabb egy minta gyümölcskamra.

A gyümölcsfák között minden talpalatnyi föld ki lesz használva.

Tervbe van véve egy rendes méhészet és egy baromfitelep felállítása. Az összes keresztutakat és a körutat vízszintes és függélyes fűzérfákkal fogjuk beültetni.

A gyümölcsfák téli ápolása.

Amikor Magyarország gyümölcslermelését összehasonlítjuk más szomszédos államok gyümölcstermelésével, arra a szomorú tapasztalatra jutunk, hogy gyümölcstermelésünk nem áll arányban azokkal. Dacára annak, hogy hazánk éghajlata és talajviszonyai a gyümölcstermelésre igen kedvezőek, s ezenkívül is számtalan parlagon heverő területet lehetne beállítani gyümölcstermelésre, mégis, nem-törődömség, vagy tudatlanság olykor pénztelenség mind-mind közre játszanak abban, hogy nemhogy

Nemzetünk jövője s a gazdák boldogulása a termés nagyságától függ, amit jó talajmiveléssel, istálló és műtrágyák bő használatával lehet elérni.

gyarapodnának, hanem ellenkezőleg a már megmeglévők is pusztulásnak indulnak. Számtalan hazai és külföldi példa áll előttünk, melyek mind azt bizonyítják, hogy gondos ápolás mellett épen a gyümölcsstermelés az, amely jövedelmezőség tekintetében a többi művelési ágakat többszörösen felülmulja. Nem szabad a gyümölcsfákat, mint eddig mostoha gyermekként kezelni, amikor csak a termelés leszedésekor és értékesítésekor fordít rá a gazda gondot, az év többi részén pedig szabad prédául engedi különböző gombabetegségeknek és rovarkártevőknek. A földművelésügyi miniszterium által hozott üdvös rendeleteket, melyek a kártevők irtását teszik kötelezővé, gondosan végre kell hajtani, s megszüvelni az arra illetékes tényezők oktatásait és utmutatásait.

A gyümölcsfákat pusztító gombabetegségek és rovarkártevők ellen a védekezést nem akkor kell eszközölni, amikor már azok nagymértékben megtámadták a fákat, hanem azonnal, amikor valamely betegség jelenlétét észre vesszük. A gyümölcsfák ápolása télen kezdődik, amikor a vegetáció szünetel. Télen azért szükséges gondozni a fákat, mert ilyenkor a lombjavesztett fán legkönnyebben lehet felfedezni a bajt, áttelelésre a rügyön, hajtásokon a fa repedezett kérgeiben meghúzódhatnak a különböző rovarkártevők, vagy azoknak petéi, lárvái stb. A téli védekezéssel tehát a kártevők legnagyobb részét könnyen elpuszthathatjuk. Az első teendő a védekezésnél a gyümölcsfák tökéletes megtisztogatása. A hernyófészkeket, a fán rajta maradt elszárad leveleket, összeaszott gyümölcsöt (mumia) és száraz ágakat mind le kell szedni és leszedés után elégetni. A faalján lehullott betegrészeket ugyancsak össze kell seperni és megsemmisíteni. Vegyük gondosan szemügyre a fákön levő összes sebhelyeket, ezeket éles késsel az eleven részig simára kell vágni s utána vértetű kátránnyal bekenni. Ezután kezdődik a permetezés. A téli permetezésre védekezőszerül legalkalmasabb a gyümölcsfakarbolineum, melynek a fertőzés erősségéhez s a gyümölcsfa-fajához mérten 10-15 százalékos oldatával eszközlendő alapos bepermetezése után a fán levő áttelelő rovarkártevők elpusztulnak. Nemcsak a fa koronáját, törzsét kell alaposan bepermetezni, hanem almafáknál a törzs körül kibontott vastagabb gyökérzetet is, mert számtalanszor előfordul, hogy áttelelésre a gyökérzetben húzódik meg a vértetű.

A permetezés alapos legyen, a fa minden részét bőségesen érje a permetlé, úgy, hogy csurogjon a fáru. A karbolineum kizárólag rovarkártevők, moha és zuzmó ellen szolgál, míg a különböző gombabetegségek ellen réz, vagy kéntartalmú permetezés használata válik szükségessé. Így a gyümölcspenész, lisztharmat ellen kéntartalmú permetezőszer, a varrasodás, verespettyesség, szilvafákasodás, feketefoltosság stb. betegségek ellen réztartalmú permetező szereket kell használni, 2 százalékos oldalban.

Talajtani közlemények.

Rovatvezető: *Ráth Árpád* okl. vegyész-mérnök, a Kamara Mezőgazdasági Talajtani Intézetének vezetője.

A humusz, a mész, a baktériumok és a növények befolyása a talajra.

Előre kell bocsájtanunk, hogy az itt külön tárgyalat tényezők együtt, egymás mellett hatnak a talajra, egymás hatását néha gyengítik, máskor elősegítik, ezt nem szabad figyelmen kívül hagyni, mikor az egymásba fonódó hatásokat különválasztva, egyenként mérlegeljük.

Az időjárásnak és humusznak befolyását a talaj kialakulására és továbbalakítására már érintettük, csak pár szóval kívánjuk körvonalazni még a humusz szerepét és hatását: 1. sötétebb színűvé, „melegebbé” teszi a talajt. 2. a vízfoghatóságát és absorbeáló képességét növeli. 3. az anyag kötöttségét mérsékli, a homokot kötöttebbé teszi, 4. a legtöbb talajbaktérium humuszanyagokból áll, e fontos baktériumok tevékenysége csak ott elegendő mérvű, ahol elegendő humusz táplálék áll rendelkezésünkre, 5. csak humuszos talaj érédi be jól.

Azt felesleges hangsúlyoznunk, hogy a mezőgazdaságban mindig és mindenütt szükségünk van vizre, anélkül nincs élet.

A mész hatása szintén számottevő. Az anyag kötöttségét mérsékli, morzsálékossá teszi, megóvja a talajt az elsavanyodástól, kilugzástól, mert telítetten tartja adsorbeáló alkatrészeit, ami más szóval annyit jelent, hogy egyáltalában képessé teszi a talajt erőteljes adsorbtóra. Hogy ez mekkora fontosságú, arról már megemlékeztünk. Azt mondhatjuk, hogy a mész a talaj termékenységének az őre. Nagy fontossága akkor domborodik ki, amikor közelebből megvizsgáljuk azt a tulajdonságát, hogy tevékenyebbé teszi a talajt. Ezt a tevékenyebbé tételt tulajdonképpen a baktériumokra gyakorolt hatása okozza. A talaj hasznos baktériumai ugyanis kedvelik a meszes talajokat, azokban fejlődnek és tevékenykednek a legjobban.

Hogy a talaj baktériumok micsoda óriási fontosságúak, annak ábrázolására egy pontban röviden összefoglaljuk működésüket és annak eredményeit, eltekintve attól a szerepüktől, ami már említettünk, hogy a terméketlen sziklán mint a

Az istállótrágya foszforban szegény s ezért talajaink foszforszegénységét szuperfoszfáttal kell pótolni.

növénytársadalom úttörői szerepelnek. 1.) A növényi és állati elhalt anyagokból humuszt képeznek. 2.) A levegő nitrogénjét a növények számára szabadon élve, vagy a pillangósok gyökérgumóiban tápanyagá, salétrommá alakítja át. 3.) A trágyával és egyéb úton a földbe kerülő szerves nitrogéntartalmú anyagokból a növények által felvehető szervetlen nitrogéntápanyagokat készítenek. 4.) Nagymennyiségű széndioxidot, szénsavat termelnek, amellyel a növények főtáplálékának, a levegő szénsavának egyik számottevő forrásaivá válnak és mellyel a talajra, a vízzel karöltve, állandó feltáró hatást gyakorolnak, újabb és újabb foszfor és kálisóknak oldódását idézik elő és a növények által könnyen hozzáférhetővé teszik azokat (ezért ad nagyobb termést az ugaroltatott talaj). 5.) A trágyák és a talaj tápsóit saját testük felépítésére használják, a kimosás veszélye által fenyegtetett sók egy részét ki nem lúgződó szerves anyaggá változtatják, mely megszűntük után a növények rendelkezésére áll. Adsorbtiónak is felfoghatjuk ezt a folyamatot és így beszélhetünk a talajok biológiai adsorbtiojáról.

A növénytakaró befolyása a talajra szintén nagy fontosságú. Az erdők, attól függően, milyen fából állanak, különféle avarréteget adnak, mely rendszeren az u. n. „savanyú” humuszt képez, mely alatt, mint láttuk, a talaj erősen kilúgódik és elszegényedik. De a sűrű, beárnyékoló növénytakarónak — eltekintve az erdei leromlott talajoktól — a művelés alatt álló földeken az a jó hatása mutatkozik, hogy a talaj beárnyékolva nem párolog oly erősen, mintha kopár volna, a hőmérsékletingadozások nem olyan nagyok benne, hőmérséklete sokkal egyenletesebb. Amint tudjuk, a gyökerek váladéka gyengén savanyú, azonkívül szénsavat lehelnek ki, úgy, hogy mindkét életműködésével tekintélyes mértékben hozzájárul, sőt néha túlszárnyalja a baktériumok málasztó, feltáró hatását, minél jobban behálózza gyökereivel a talajt, annál inkább. Mindenki által ismert hatása az ilyen sűrű növénytakarónak a beárnyékolás következtében siettetett beéredés. A növények azonkívül a talaj tápsóit is folyton fogyasztják, evvel és a lápok, tőzlegek esetében elhalt részeikkel befolyásolják a talaj természetét és jóságát.

Nem szabad megfeledkeznünk a növénytársadalomnak arról a munkájáról sem, amelyet már ismertettünk: a termőtalaj képzéséről, melynek körébe tartozik a futóhomok megkötése is.

Talajtani és trágyázás technikai szakosztály.

A Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara december hó 20-án tartotta talajtani és trágyázástechnikai szakosztályának alakuló ülését, melyre a Kamara ez osztályának vezetője, dr. Csiky János által készített és az osztály másfél éves működéséről szóló 130 oldalas jelentést terjesztetett elő. A szakosztály tagjaival meghívott szakférfiak a jelentésben foglaltakat különféle szempontból tárgyalták. A késő estig elhúzódó ülés végén hozott határozat értelmében a másnapi közgyűlés a beadott jelentést elfogadta és örömmel vette tudomásul a szakosztály megalakulását. A jelenvolt szakférfiak közül a következőket soroljuk fel: dr. Sigmund, dr. Doby, br. dr. Nopcsa, Treitz, Gyárfás, dr. Bittera, Hatos, dr. Sürger, Fáher, Hauser, dr. Kreybig, Herke, dr. Eperjessy, dr. Józsa, dr. Zucker, Schnassel, Telegdy-Kovács. Kamaránkat az ülésen a Talajtani Intézetünk vezetője képviselte. Minden esetre örömmel kell üdvözlönnünk e szakosztály megalakulását, mert tagjai sorába helyet foglalók tudása úgy tudományos, mint gyakorlati téren biztos záloga a szakosztály működése sikerének. (R.)

Mi lesz a vízben oldható foszforsavból a talajban?

M. J. Brotkoft, a Soil Science 1924. 17-ik számában egy hosszabb tanulmányt tesz közzé, melyben kiterjedt kísérletezésével azt a kérdést kutatja, hogy a talajba kerülő nyersfoszfátok és szuperfoszfátok növények által hasznosítható foszforsava milyen változásoknak van kitéve. Kísérleti eredményeit röviden a következőkben foglaljuk össze:

Normális talajban a használt foszforműtrágyák oldhatósága gyorsan lecsökken, ez alól csak a a tőzeg és lúp talajok képeznek kivételt.

Ha ugyanannyi talajt és ugyanannyi foszfor-savat használnak a kísérletre, keltős szuperfoszfát esetén sem oldódik több a talajba kevert foszforsavból, mint hogyha nyersfoszfátot használunk. A hozzáadott foszforműtrágya egész mennyiségét többszöri oldás után sem sikerül egyik esetben sem visszakapni. Az oldhatatlanná válás gyorsan, alig egy-két nap múlva megtörténik.

A foszforműtrágya-talaj keverékekhez más anyagokat adagolva következő eredményre jutott: égetett mész, mészkő, klorkáli és chilisálétrom az adagolni szokott kis mennyiségekben az oldhatóságot nem befolyásolják. Ellenben a kénsavas ammoniák 14—27%-kal, a gipsz 16—26%-kal emelte a foszforműtrágya oldhatóságát. (ezzel magyarázhatjuk sok esetben a gipsznek a nem szikes talajokon elért jó hatását) A talaj nagymennyiségű mésztartalma az adagolt foszfor oldhatóságát nagy mértékben csökkentette, nagy mennyiségben teljesen meg is hiusította. Ennél a kísérletnél ugyanarra az eredményre jutottak akár kettős szuperfoszfát, akár nyersfoszfát használata esetén.

**Terméseink nagyságát
legegyszerűbben és legbiztosabban
azáltal fokozhatjuk, ha
talajainkat istálló- és
műtrágyákkal dúsan trágyázzuk.**

Tanyai Élet.

Az elhagyott tanyavilág.*

A tanyai gazdálkodás mellett csaknem ugyanannyi, vagy talán még több argumentumot lehet felsorakoztatni, mint ellene. Az is bizonyos azonban, hogy a tanyai gazdálkodás világszerte panasz tárgyát képezi. Nálunk körülbelül hatmillió katasztrális holdon folyik a tanyás gazdálkodás. Ha pusztán a mezőgazdasági termelés fejlődését vesszük számításba, kénytelenek vagyunk beismerni, hogy a tanyarendszer, ha egyéb más körülmények is hozzájárulnának, határozottan előnyére volna a mezőgazdaság fejlődésének. A legtöbb tanya körül egy tagban fekszenek a földek, az állattenyésztésnek nem szolgál gátjául a költséges és degeneráló hatású istállózás, a gazda könnyen áttekintheti földjeit, a munkabeosztás gyakorlatiasabb, egy szóval a tanyarendszer előmozdithatná a többtermelést, ha...

Ebben a rövidig „ha” szócskában azonban benne van a tanyavilág minden keserve, minden siralma. Jó volna a tanyarendszer, ha a tanyákat járható utak kötnék össze a kulturális és gazdasági központokkal, hogy a tanyásgazda hozzá tudhatna minden, a gazdálkodás fejlesztéséhez szükséges anyaghoz és eszközhöz, viszont a termékeit könnyűszerrel szállíthatná el a jófizető nagy piacokra. Jó volna a tanyásrendszer, ha sűrű volna az iskola hálózata, ha a tanyai földmivelő épp úgy részesülhetne a kultúra áldásaiban, mint a falusi, vagy városi gazdálkodó. Jó volna a tanyásrendszer, ha telefonhálózat kötné össze az egyes tanyákat, jó volna a tanyarendszer, ha egyes tanyacsoportokban megfelelő kulturális központok alakulnának ki, amelyek nemesebb szórakozást és művelődésre való alkalmat nyújtanának a magyar farmereknek.

Sajnos, a magyar tanyavilág nélküli mindazokat a kellékeket, amelyek elkerülhetetlenek ahhoz, hogy a mezőgazdasági haladás ugyanazt a lendületet mutassa, mint a falvakban, vagy más sűrűbben benépesített helyeken.

A lelkiismeretfurdalás, amely különösen a nagy vérvesztések után szokott fellépni a politikai és gazdasági élet vezetőiben, a közelmúltban ráterelte a figyelmet a magyar tanyavilágra is. A magyarságnak a zöme, testileg legépebb fajtája lehetne a tanyai lakó s most, amikor igazán szükség van minden maroknyi magyarra, kezdenek rájönni, hogy a tanyai lakosságot fokozottabb mértékben kell bekapcsolni úgy a kulturális, mint a gazdasági életbe.

Elismerés illeti meg elsősorban az Országos Mezőgazdasági Kamarát, de főleg a Duna-Tisza-közi Kamarát, amely állandóan ébren tartja a

magyar tanyakérdést s igyekszik a közvéleményben hangulatot teremteni azíránt, hogy a tanyák helyzetének javításához lásson teljes erővel hozzá úgy az állam, mint a társadalom. Gesztelyi Nagy László dr., a kecskeméti mezőgazdasági kamara fiatal, ügybuzgó igazgatója, a magyar tanyakérdésnek egyik legismertebb vándorapostola, egész könyvsorozatban mélyedt el a tanyakérdés tanulmányozásába, bejárta a külföld ama részét is, ahol tipikus tanyai gazdálkodás van s az ott tapasztaltak alapján próbál megfelelő javaslatokat tenni a tanyai kérdés megoldására.

Azzal már körülbelül mindannyian tisztában vagyunk, hogy e kérdés megoldásának első feltétele az, hogy a szétszórt tanyákat közelebb hozzuk a kulturálisabb falusi és városi lakossághoz.

Ezt persze az úthálózat alapos kiépítése nélkül el sem lehet képzelni.

Az utak kérdése tehát olyan jelentős gazdasági kérdés, amelynek a közeljövőben a mostaninál jóval nagyobb jelentőséget kell tulajdonítani.

Azok a honatyák és honatyajelöltek, akik a közelmúltban bejárták kénytelenségéből a tanyák egy részét, bizonyára az országgyűlésbe nem múló emlékeket visznek és ha a kormány egyéb sürgős dolgai mellett meg talál feledkezni a tanyák népéről, mindig fog akadni olyan képviselő, aki figyelmezteti a minisztereket, hogy a nemzetnek a tanyavilággal szemben is van tartozása.

A tanyák népének a mai gazdasági színvonalra való felemelése tisztán kulturális kérdés. Még jó, hogy nagyobb lendülettel fogtak hozzá a tanyai iskolák felépítéséhez, de ez magában véve nem elég. Ne csak iskolát adjunk a tanyai lakosságnak, hanem egyúttal olyan iskolát is, amely gyakorlati nevelést nyújt az ifjúságnak, sőt a felnőttek továbbképzésének is hathatós eszköze lesz. Itt meg kell szünni a kultuszminisztérium és a földmivelésügyi minisztérium között mindmáig tapasztalható hatásköri surlódásoknak.

A tanyai iskola legyen elsősorban gazdasági népművelő iskola.

Annak irányítására tehát befolyásuk legyen a földmivelésügyi minisztérium illetékes szakközeinek, a gazdasági felügyelőknek is épp úgy, mint a tanfelügyelőknek. A tanyai iskolák tanerőinek kiválasztásánál is vegyék tekintetbe a gazdasági szakképzettséget. Ha így gazdasági szaktudással rendelkező, haladni vágyó fiatal nemzedéket nevel ki a tanyai iskola, az bizonyára meg fogja szerezni a tanyai fejlődés további feltételeit. Ahol a haladás iránt érzék van, ott önmagától megindul a haladás. Természetesen közigazgatásilag is több gondot kell fordítani a tanyákra, mint eddig.

Az istállótrágya és a műtrágya kiegészítik egymást s nagy termés eredményeket mindkettő együttes alkalmazásával lehet elérni.

*A »Magyar Újság« december 5-iki számából.

Megjegyzések a tanyakérdéshez.

Uray Csák Györgytől Kecskemét—Köncsögpusztai birtokostól kapta Kamaránk igazgatója az alábbi sorokat:

Mindenekelőtt örömmel üdvözlöm a tanyavilág érdekében állandóan folytatott értékes munkásságodat. Hogy mit jelent a civilizációtól elvágvá a pusztaságban élni, azt mint állandó tanyai lakos nagyon jól tudom. Minthogy hírlapilag ismételtelen fel lettünk hatalmazva, hogy konkrét panaszainkat veled közljük, adok egy mozaik szemcsét, illeszd bele kérlek legjobb belátásod szerint a szomorú tanyai képbe.

Hosszú ideig, talán évekig tartó utánjárásal a Wéber Aladár fáradhatatlansága folytán sikerült elérni, hogy Ballószegen postai ügynökség létesült 1924 június 15-én, a hivatalos lapban is megjelent annak idején az erre vonatkozó rendelet a közzététel beosztással együtt (iskola, erdészház, Wéber-telep, Csák-major stb.) Hogy eleinte (immár két éven át) csak elvétve sikerült az országban postahivatalt találni, ahol tudomással bírnak a ballószegi postai ügynökség létezéséről, abba még csak beletörődünk, s azzal biztattuk magunkat, hogy egycsapásra meg fog változni minden, ha megjelenik a legújabb „Helységnévtár”. Ez meg is jelent most ősszel, persze se Ballószegnek, se Wéber-telepnek, se Csák-majornak nyoma sincs benne. Ezidőszereint az a helyzet, hogy Budapesten a főpostán pár nap előtt az új „Helységnévtár” való hivatkozással kereken megtagadták a részemre szabályszerűen Ballószegre címzett fontos távirat felvételét. De sok más hasonló eset is van, miket azonban hosszadalmas lenne itt leírni.

Felszólaltam a központi statisztikai hivatalnál, honnan 9862—926. eln. sz. a. arról értesítettek, hogy a „Helységnévtár” postai adatait a m. kir. postavezérigazgatóság szolgáltatta, s azok helyeségének megállapítása a statisztikai hivatal hatáskörén kívül esik.

Felszólaltam szóbelileg a kecskeméti postahivatalnál is, hol felvilágosítottak, hogy a posta megtette a maga kötelességét, mert a hivatalos lapban közzétette, hogy Ballószegen megnyílt a postaügynökség.

Ha egyéb dolgom nem volna, úgy hiszem jó ideig elszórakozhatnám a felszólamlásokkal, kérvényezésekkel, míg végre hivatalosan megállapítanak, hogy kizárólag én vagyok a hibás, miért lakom tanyán.

Kulturigényeink sajnos a nulla körül állnak. A Duna—Tisza csatornát nem kívánom a tanya-

udvarokon keresztül vezetetni, a kilátásba helyezett útjavításokra és mint távoli „Igéretföldjére” is türelemmel tekintek, hanem hogy jól fizetett, de panaszoktól hangos közalkalmazottak *hanyagsága miatt* a külvilággal való egyetlen kapcsolatunk, a postaközlekedésünk is csődöt mondjon, vagy teljes bizonytalanságban tengődjék, ez már több, mint amit a még oly illedelmes tanyai adófizetők is szó nélkül hagyhatnának.

Jelenleg egynéhányan tanyaiak minden áldozatra készen telefon központot kérelmezünk és akarunk létesíteni Ballószegen. Nem hivatkozunk közérdekekre, nem kérünk állami segítséget. Az életstandardunk lefokozásával igyekszünk közelebb jutni a civilizációhoz. Hanem gondolkodóba kell esnünk, hogy ez a jövőbeli telefon megéri-e az áldozatot, nem járunk-e ezzel is úgy, mint a postánkkal, amely van és még sincs egészen?

Viszhangok tanyai munkánkra.

I.

A tanyavilág érdekében folytatott hatalmas agitációt, mely főképp igen tisztelt igazgató úr irodalmi tevékenységében nyilatkozik meg, ha csak a napi sajtóban is, állandóan figyelemmel kísérem s örülök annak az elmélyedésnek s egyben annak a lobogó tűznek, mely jellemzi. Erre minden érvényesülésre törekvő eszmének szüksége van.

Ha mégis voltak némely észrevételeim, ezeket nem akarom polémikus formába önteni, mert azzal esetleg az agitáció hatását csökkenthetném, holott annak minél tökéletesebb eredményét óhajtanám. Ezért egyszerűen bemutattam, hogy — legalább Kecskeméten — a múltban is felismerték a tanyavilág egy-egy szükségletét s annak kielégítésére törekedtek is. És ha az eredmény nem volt kielégítő, ennek egyik oka az, hogy a szükségletek keletkezésétől annak felismeréséig a kielégítés leg-egyszerűbb módjának megtalálásáig, majd a megvalósításig, mindig hosszú és sokszor kanyargós út vezet. A másik az, hogy a tanyak oly rohamosan szaporodtak, hogy ezzel a gyorsasággal a szükségletek kielégítése alig tarthatott lépést.

Egyebekben a fő dolgokban a kérdésről egyező véleményünk van. T. i. én is első feladatnak tartom a közlekedési rendszer kiépítését, mint a gazdasági megerősödés legbiztosabb alapját, és a helyes közigazgatási rendszer kialakítását, mely azután a többi szükségletek kielégítéséről fog gondoskodni.

Őszintén bevallom azonban, hogy látok a mozgálmában olyan elemet is, melynek következ-

Fizessen elő
kamaránk hiva-
talos lapjára, a

MAGYAR RÓNÁ-ra,

mely a legolcsóbb
szaktanácsadó minden
gazdasági kérdésben!

ményei aggasztanak. Ez pedig az a gondolat, mintha a tanyai lakosság érdekét nem gondolnák közszolgáltatásának megfelelő mértékben. Ezt az emberek nagyon könnyen elfogadják s ebből túlkövetelések, majd ellentétek támadhatnak a tanyai és a városban lévő lakosság között. Ellentét pedig úgy is több van a magyar társadalomban a kelleténél.

Az újságokból nagy örömmel figyelem a Kamara tevékenységét s így a mintagyümölcsös telállítását is. A bugaci mintagazdaságokról nem tudtam, pedig azt is nagyon örvendetesnek tartom. És úgy vélem, hogy ezen intézmények fejlődni és szaporodni fognak s egymással lassanként szerves összefüggésbe jutnak. S akkor teljes mértékben kifejlődik az a hatás, melyet én vázlatosan ismerttetett tervemmel elérni reméltem. Abban nevezetesen két alapvető gondolat volt.

Az egyik az, hogy ma már a gazdálkodás tudomány, rendkívül sok ágazattal, melyek műveléséhez kisbirtokosok által meg nem szereshető anyagi és szellemi eszközök szükségesek. Ezt pótolja egy központi intézmény, amelynek tevékenysége minden gazdasági ágra s annak minden fázisára kiterjed.

A másik az, hogy pl. 200 holdon nem lehet jól megtanulni, hogyan kell 10—30 holdon gazdálkodni. Ebben látom én a földműves iskolák csekély sikerének főokát s ezért tartom szükségesnek a határ különböző részein szétszórt kis mintagazdaságokat.

A gazdasági vándortanítók lennének a szóró készülékkel ellátott rádiók, akik a központon elért tapasztalatokat lehetőleg minden, de legalábbis minél több tanyára szétharsognák. Dehát az eszköz, a mód mellékes, az eredmény a fontos.

En szívesen beszélek néha ezekről a dolgokról, amelyek annyit foglalkoztattak s épen azért, ha valamikor hasznára lehetek ily irányú törekvéseknek, bármikor készséggel rendelkezésre állok.

Sándor István.

II.

Megkaptam a nekem küldött „Magyar Tanyakérdés” című munkádat. Gyönyörködve olvasom, mert könyvednek minden mondata, minden szava az összegyűjtött igazságok szava. Te tudod és érteled legjobban, hogy miért okoz ez nekem igaz gyönyörűséget, aki egyike voltam azoknak, kik meggyőződésből hirdették, vallották és vallani fogják, míg megvalósulva nem látják, hogy a tanyavilágnak a mai kor színvonalára emelésénél fontosabb kérdés, e csonkahaya újraépítési munkálatainak nincsen. Örömem, hogy ti foglalkoztok e kérdéssel, ti rajtatok és a mi általunk olyan nagyrabecsült jövőben látó vezetőjeinken (Bernát István, Czettler Jenő) keresztül, végre illetékes tényezők rá gondolták magukat a cselekvésre.

Ti, kedves fiatalabb nemzedék, hallassátok szavaitokat, ne némitsa azt el a rosszakarát,

sercegjen a tollatok fáradhatatlanul míg célnál nem lesztek, s a Nagy Magyar Alföld tanyalakossága hirdesse a kultura, a közegészségügy, a közigazgatás mai, európai színvonalra emelésével a balkáni állapotok megszűnését, a mezőgazdasági haladásnak, a többtermelés megvalósulásával ennek az „agrikultur” hazának felvirágozását.

Köszönöm szivemből a nagyon becses karácsonyi ajándékot, talán leszek még olyan helyzetben, hogy azt viszonzhatom, ha mással nem, egy igen becsületes, őszinte szivből jövő jó kívánsággal.

László Dezső.

Méhészet.

A sikeres méhészkedés feltételei, módja és eszközei. Irta Héjjas Endre, az Országos Magyar Méhészegyesület alelnöke; 448 oldal, 445 képpel és szövegközi ábrával. Kiadja az Országos Magyar Méhészeti Egyesület („Patrianymda R-T, Budapest, IX., Üllői-út 25.) Bolti ára fűzve 20 pengő. — Szerző célja az volt, hogy olyan munkát adjon a méhészkedni óhajtó nagyközönség kezébe, amelyből a kezdő játszva sajátíthatja el a szükséges alapismereteket. Függelékben egy kis méhészeti meteorológiát is ad, a legfontosabb műszerek ismertetésével.

Megjelent a Méhesgazdák naptárának II. évfolyama Heiner László szerkesztésében. Tartalma 160 oldalon tárgyalja a legújabb méhészeti irányelveket. Mit szükséges tudnia egy jó méhesgazdának. Told község méhészköre. A magyar méhgazdaság jövője. A méhek ellenségeiről és azok ellen való védekezés. Szlovenszko méhészete. Labancz Géza legegyszerűbb műléprese. Mézestészák készítése és sok más hasznos tudnivalók. *A méhesgazdák között mézelőmagvak és akáccsemeték lesznek szétosztva. Különböző értékes díjak ki-sorsolása, dolgozatok és rejtvények után.* Végül humoros rovat zárja le a naptárt. Előjegyzéseket már meglehet tenni. *A naptár ára 14,000 K.* Minden postánál kapható üres biankó csekklap 300 K.-ért. Erre ráírjuk a *24,667-es számot* és megrendelhető a naptár. Aki levélileg rendeli meg, az mellékelve kap egy üres befizetési lapot és azon küldi be a naptár árát. *Vigyázat új cím: Méhesgazdák Naptára Szerkesztősége Nagygyecs (Vasmege).*

A Magyarországi Méhészeti Egyesület Országos Szövetségének hivatalos közlései. Alapszabályok. A nm. m. kir. belügyminiszter úr f. évi szeptember 23-án kelt 149,096—1926.—VIII. számú rendeletével a f. évi március 21-én megtartott rendkívüli közgyűlésen módosított alapszabályokat jóváhagyta. — *Tisztikar.* A rendkívüli közgyűlés a következő tisztikart választotta meg: Elnök *Széchenyi Gyula gróf*, társelnök: *Szilassy Zoltán*, alelnökök: *Zsögön Béla dr.*, *Balázs Ferenc dr.*, és *Hercz Adolf dr.*, ügyész *Gaár Jenő dr.*, főtitkár *őcsanádi Nagy Géza*, titkárok: *Éber Ferenc és Stadler Sándor*, pénztáros: *Mayr Ottó*. — A szövetség hivatalos helyiségét a Köztelek (Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.) épületében, az Országos Magyar Méhészeti Egyesület helyiségének egyik termében rendezte be. A szövetséget érintő minden megkeresés ide címzendő.

Hiszek egy Istenben,

Hiszek egy hazában,

Hiszek egy isteni örök igazságban,

Hiszek Magyarország feltámadásában.

Gazdasági munkásügyek

Mezőgazdasági munkasközvetítés.

A gazdasági munkástoborzásról, a gazdasági munka vállalkozásról és a hatósági munkaközvetítésről szóló földmívelésügyi miniszteri rendeletek a Budapesti Közlöny december 3-iki számában jelentek meg. Mindhárom rendelet 1927. január 1-én lépett életbe.

A gazdasági munkástoborzást szabályozó rendelet értelmében munkástoborzás csak toborzási engedély alapján gyakorolható, amely csak egy meghatározott munkástoborzásra jogosít. Az engedélyt a munka teljesítésének helye szerint illetékes járási főszolgabíró, illetve a polgármester adja meg.

Nem tekinthető toborzógazdának a munkaadó állandó alkalmazottja vagy az a gazdasági munkás, aki a saját, valamint egy vagy több társa részére munkaalkalmat keres.

*

A gazdasági munkavállalkozókról és segédmunkásokról szóló törvények végrehajtásáról a földmívelésügyi miniszter kiegészítő rendeletet adott ki, mely szerint gazdasági munka vállalkozó az, aki másnak mező-, kert- vagy szőlőgazdaságában teljesítendő gazdasági munka elvégzését saját felelősségére vállalja s evégből, mint munkaadó maga szerződött munkásokat, akik a szerződés alapján a birtokossal szerződéses viszonyba nem kerülnek.

Ez szintén hatósági engedélyhez van kötve. A szerződés megkötése előtt a gazdasági munkavállalkozó köteles a szerződötendő munkások kétheti bérét és minden más járandóságát, valamint hazautazásuk költségeit biztosítani. Az erre szolgáló óvadék a szerződéskötésnél közreműködő községi előljárásnál teendő le.

A gazdasági munkástoborzás, valamint a munkavállalkozás engedélyezése iránti kérés 20,000 K., a mellékletek 2000 K., maga az engedély 40,000 K. bélyegilleték alá esik.

*

A hatósági gazdasági munkaközvetítés ujjászervezése tárgyában kiadott rendelet szerint a hatósági gazdasági munkaközvetítés szervei: 1. az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda, 2. a vármegyei (városi) hatósági gazdasági munkaközvetítők, 3. a községi hatósági gazdasági munkaközvetítők. A hatósági gazdasági munkaközvetítés díjtalan. A munkaközvetítő szervek csak hivatásos, tehát munkásigazolvánnyal, szolgálati cselédkönyvvel rendelkező gazdasági munkásokat és cselédeket közvetíthetnek.

Könyvismertetés.

Lúd- és kacsatenyésztés. Irta: Winkler János m. kir. gazd. tanácsos, a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének főtitkára. Terjedelme 172 oldal (10 iv), 44 szöveggközi ábrával. Ára: 50,000 korona. Megrendelhető a „Patria” Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T.-nál, Budapest IX., Üllői-ut 25. Nagyon időszzerű szakkönyv, melyet ezúton is ajánlunk a gazdaközönség figyelmébe.

A trágyatermelés erjedéstana és üzemtana. Kotrisz Andor urad. főszámtartó tollából jelent meg e címen nagyon érdekes gyakorlati vonatkozású szakkönyv, mely méltán számíthat a magyar gazdaközönség érdeklődésére és melyet mi is mindenkinek melegen ajánlunk. Az egész mű a gyakorlati életből merített tapasztalatokon nyugszik és míg az első része a trágyakezelésről lefolyó folyamatok tudományos tárgyalása, gyakorlati gazdáknak is érthető formában, addig a másik részben rengeteg értékes gyakorlati útmutatást találunk a trágyakezelés szabályaira és minden evvel kapcsolatos műve-

letre vonatkozólag, így például a várható trágyamennyiség kiszámításának különböző módjaira, istállótrágya értékének kiszámítására, stb. Nagyon lebilincselő a műnek az a fejezete, ahol a helytelen trágyakezeléssel elkerülhetetlenül bekövetkező veszteségeket mutatja ki a szerző. Meggyőző számításai szerint ugyanis számos állatonként és évenként 80 pengőre lehet kerekben tenni annak a veszteségnek az értékét, amelyet a gazda helytelen trágyázása miatt szenved. A könyvecske beszerezhető a szerzőnél, Bonyvadásztán, u. p. Györgyarmat. Ára 4 pengő 80 fillér (R)

„Köztelek Zsebnaptár” 1927. Szilassy Zoltán, az OMGE ny. igazgatója és Buday Barna, az OMGE igazgatója szerkesztésében most hagyta el a sajtót a „Köztelek Zsebnaptár” 1927. évi harmincharmadik kiadása, amely még az előző években megjelent kötetek tartalmánál is gazdagabb anyagot foglal magában. Az idei kiadás változatlanul közli a jól bevált naptári és feljegyzési részen kívül mindazokat a kimutatásokat, adatokat és utbaigazításokat, amelyekre a mindennapi gyakorlati életben szükség lehet, ezenkívül azonban a legfontosabb időszzerű gazdasági kérdésekben is alapos és megbízható tájékoztatással szolgál a gazdaközönségnek. A zsebnaptár, ára bérmentes küldéssel 50,000 korona. Megrendelhető a „Patria” könyvkereskedésében. (Budapest, IX. ker., Üllői-út 25.)

„Magyar gyümölcs tömegtermesztése” című könyvvel gazdagodott ismét kertészeti szakirodalmunk. A könyvet a közismert szakíró; Czapáry Bertalan írta. Gyümölcs-termesztésünk reorganizálásának rendkívül fontos szerve ez a munka, mely nélkül e nagy nemzetgazdasági szerepet betöltő munkához hozzá sem lehet fogni. A mű kimagasló része a gyümölcsstermesztésre való buzdítás és azon gyümölcsfajta sorozat leírása, amelyet a szerző a sok ezer fajta közül kiválogatott. A mű 6. részre oszlik, ezen részekben felöleli gyümölcsstermesztésünk történelmét, a pomológiát, a fák gondozását, a gyümölcsösök létesítését és a szüretelést, eltartást. — A könyv 8 iv terjedelmű, ára 3 pengő=37,500 korona. Kapható lapunk kiadóhivatalában

Vegyes közlemények.

December havi helyzetjelentés Kamaránk területéről. December hó 20-ig az időjárás enyhe, száraz volt és úgy az őszi munkák, mint a vetések fejlődésének kedvezett. A vetések Kamaránk egész területén jól állanak, az őszi szántást mindenütt el lehetett végezni. Rovarkár csak nagyon szórványosan fordult elő. A 20-ika után esett hó csak rövid ideig takarta a vetéseket, miután a hó végén ismét enyhe idő állott be. Trágyahordáson kívül alig van más munka, a mezőgazdasági munkások részére már kevés a munkaalkalom. A cselédviszonyok kielégítőek; sokan maradnak helyükön, kínálkozó is elég van, azonban megbízhatóság tekintetében sok a meg nem felelő. A cselédbérek most vannak kialakulóban, eltérés alig lesz. A gazdasági termények értékesítésében kevés a változás; az állatárak még mindig nyomottak és csak a baromfi kereslete állandóan élénk. Az állatállomány egészségi állapota kielégítő és csak a metelykór lépett fel szórványosan. Takarmányban rendes kitavaszkodás esetén nem lesz hiány.

Magyar-német gazdasági csereakció A Magyar Gazdaszövetség ezelőtt három évvel első ízben rendezte meg a német birodalmi agrárintézményekkel közösen a magyar-német gazdasági csereakciót. Azóta többszáz magyar gazdasági ismerte meg ezen a révén a fejlett német mezőgazdasági viszonyokat. A Németországban nyert tapasztalatokkal nagyobbodott a kintjárt gazdaság látóköre és hasznos gyakorlati ismeretek birtokába jutottak. A Magyar Gazdaszövetség a csereakciót az 1927. évben is megrendezi. A magyar ifjak március hó végétől szeptember hó végéig, vagyis hat hónapig tartózkodnak Németországban. Ezen idő alatt német gazdaságoknál lesznek elhelyezve, ahol mint családtagok résztvesznek az összes előforduló gazdasági munkákban és diktálnak ellátásban részesülnek. Ottlétük alatt a német mezőgazdasági intézmények állandó gondozása alatt állanak és a Magyar Gazdaszövetség képviselője is meglátogatja őket. A gazdaságok 1927. március 26-án indulnak Budapestről a Magyar Gazdaszövetség tisztviselőjének vezetésével Németországba. A német gazdaságok április hó első napjaiban érkeznek Magyarországra. A csereakcióra csak olyan 17 évesnél idősebb gazdaságok jelentkezhetnek, akiknek szülei önálló gazdasággal bírnak, a Magyar Gazdaszövetség tagjai és egy német cserefiú családtagként való befogadását vállalják. A bejelentések a szülők részéről történnek, de a jelentkezőt ajánlania a kell a szülő lakóhelyén levő Hangya, vagy Hitelszövetkezet, továbbá a Gazdasági Egyesület vagy Gazdakör vezetőségének és a Községi Előjáróságnak is. A bejelentés alkalmával közlendő a fiú életkora, vallása, iskolai végzettsége, a szülői birtok nagysága, végül az utolsó posta és vasúti állomás. Kivételes esetekben egyesek csere nélküli helyet is kaphatnak, olyan német családnál, amelynek valamely tagja a csereakció révén már járt Magyarországon. — A részvételi díj személyenként 3 400,000 korona, azaz 272 (kettőszázhetvenkettő) pengő, amely összegnek fele a felvétel alkalmával, a másik fele pedig 1927. évi szeptember hó 25-én esedékes. A részvételi díjban bennfoglaltatik az oda- és visszautazás, valamint a vízumok költsége és ezenkívül a magyar gazdaságok ősszel való hazatérése alkalmával rendezendő tíznapos német gazdasági tanulmányút költsége is. Mivel a csereakcióra az egész ország területéről csak igen korlátozott számban és a jelentkezés sorrendjében vétetnek fel a gazdaságok, ezért ajánlatos a mielőbbi jelentkezés. — Jelentkezési határidő 1927. február hó 25. — Bejelentések a Magyar Gazdaszövetség címére (Budapest, IX., Üllői-út 25. I. 8.) küldendők. A csereakcióra vonatközlőleg a Magyar Gazdaszövetség tájékoztatja a hozzáfordulókat.

Magyar Gazdák Szemléje. Az arisztokrácia nemzeti hivatásáról és különösen a helyes agrárpolitikában a vezető birtokososztályt megillető szerepről értekezik **Bernát István** cikke a *Magyar Gazdák Szemléje* most megjelent számában. Ugyanott jelent meg **Baross Gábor** cikke a *mezőgazdasági szövetkezetek szerepéről* az értékesítésről. **Tölgyes István** a *mult évi magyar-német gazdasági csereakcióról* számol be. **Geöcze Sarolta** méltatja a mult év végén tartott *társadalompolitikai és közegészségügyi kongresszusnak jelentőségét*. **Bernát Gyula** ismerteti a *mezőgazdaságnak üzemi hitellel való ellátását Északamerikában*. A *Magyar Gazdák Szemléje* agrárpolitikai és közgazdasági folyóirat a *Magyar Gazdaszövetség* (IX., Üllői-út 25. I. 8.) kiadásában jelenik meg havonta. Alapítója **Bernát István**, szerkesztője **Czettler Jenő**. Előfizetési ára 1 évre 12 pengő, egyes szám ára 150 pengő.

Fizessen elő Kamaránk hivatalos lapjára

a „**Magyar Róna**”-ra,

mely a legolcsóbb szaktanácsadó minden gazdasági kérdésben

Az „Új Élet” Nemzetpolitikai Szemle legújabb száma ismét érdekes és változatos tartalommal jelent meg. **Dr. Révész Imre** debreceni püspöki titkár hosszabb tanulmányban a magyar protestánsizmus problémáit vitatja meg, **dr. Némethy Imre** törvényszéki bíró a jogi oktatás vajdó kérdéseiről ír. **Oláh György** a fiatal írógárda egyik legtehetségesebb tagja egy pompás novellával szerepel. **Dr. Trájer István** műegyetemi adjunktus a földbirtokreformról ír értékes cikket. A *Figyelő* rovatban terjedelmes külpolitikai beszámoló **dr. Czákó Istvántól**, **dr. Bobula Ida** amerikai helyzetkepe stb. s még több kisebb írás és könyvkritika teszi változatossá az „ÚJ ÉLET” ez újabb számát. A lapot **dr. Anfal István** és **dr. vitéz Nagy Iván** szerkesztik, kiadója **Radnóti István**. Előfizetési ára egy évre 12 pengő, fél évre 6 pengő, negyedévre 3 pengő. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Köztelek-utca 1. szám.

A dohány beváltási ára A m. kir. pénzügyminiszterium, — az általa közzétett árhatározat értelmében, — az 1927-ik évben a kincstár részére termelendő dohányok beváltási árát újból medállapította. A beváltási árak, — összehasonlítva a mult évi árakkal, — teljesen változatlanok. Ennek folytán az új beváltási árak részletes felsorolását nem tartjuk szükségesnek. A különbség a mult évi és a folyó évi hirdetmény szövege között csak az, hogy a mostani hirdetményben a *beváltási árak pengő értéken is fel vannak tüntetve*. Egyébként azoknak a gazdáknak, akiket a beváltási árak esetleg közelebbről érdekelnek, Kamaráuk készségesen nyújt bővebb felvilágosítást. A fuvarpótlék a folyó évre kilométerenként és métermázsánként 8 fillérben állapítatott meg.

Országos vásárok Kamaránk területén.

1927. jan. 15—febr. 15-ig. Bácsalmás febr. 9. Cegléd január 15. Dunavecse febr. 14. Irsa febr. 14. Kiskunmajsza febr. 9. Nagykáta jan. 25. Ócsa jan. 18. Ráckeve jan. 25. Szalkszentmárton jan. 28. Szentes febr. 2. Tápióbicske febr. 7. Zsámbék február 4.

Tenyészbikaárverés Debrecenben. A Debrecen—hortobágyi magyar tenyészbikatelep legeltetési társulat f. évi február hó folyamán, a Nagy-Hortobágy állomástól 1 óra járásra fekvő Kis-Álomzug nevű pusztai telepén 60 darab 3 éves fajtisza magyar tenyészbikát bocsájt árverés útján eladásra. Erre az árverésre az aziránt érdeklődő gazdaközönség figyelmét ezúton is felhívjuk azzal, hogy közelebbi felvilágosításokért forduljanak közvetlenül a nevezett legeltetési társulat elnökségéhez Debrecenben.

Kalászosok alá ne adjunk közvetlenül istállótrágyát, de szórjunk el kat. holdanként 150—180 kg. szuperfoszfátot.

Időjárás.

Rovatvezető: *Dr. Sávoly Ferenc*, az Orsz. Meteorológiai Intézet agrometeorológiai osztályának vezetője.

Időjárás.

1926 december.

Nem hallottam róla, hogy a magyar mezőgazdák társadalma nehezen mondott volna búcsút az ő-esztendőnek. Pedig ebben, legalább ami az ő-év időjárását illeti, kis öntudatlan hálátlanság lappang, mert bizony a múlt év időjárása nyárelőtől december legvégéig sokszor rendkívüli módon kivételezett Magyarországgal. Ujságolvasó ember bizonyára még élénken fog emlékezni arra, hogy az ő-esztendő folyamán hány, de hányszor tépdeste, nyomorgatta Európa középső, nyugati, déli, északi tájait romboló orkán, áradás, olyan esők, hogy hegyek megcsúsztak, földrengés, tengeri szökőár s a rombolás még Amerikára is áterjedt, csak bennünket került el a sok általános vész körülöttünk. Igaz, hogy nyáron, éppen legrosszabbkor, nálunk sem akart vége szakadni a sok eső és áradás. De micsoda szelid kis locsolás volt a mi árvizünk szemben azzal a gigantikus rombolással, amit ugyanakkor a német, francia, spanyol, felsőolaszországi folyók fékevesztett árai műveltek. Micsoda tüneményesen szép novemberünk volt, amikor kiskabátban élveztük a napderűt, kényelmesen elláttuk az őszi munkákat, amikor pedig egész Nyugateurópában az időjárás egy szinte szakadatlan fergeteges káosszá bomlott fel. És legutóbb is, decemberben mi voltunk Európa térképén a béke fehér foltja a körülöttünk tomboló légtenger hullámai és hózuhatagjai között. Áldom érte a a jóságos Istent, aki ez egyszer szerető kézzel simogatta meg magyar gyermekeit.

A decemberi időjárás pár igen meglepő dolgot produkált, amilyen felemás, se hideg, se meleg nem volt különben. Azt pl., hogy Szegeden, Kecskeméten nagy, állandóbb volt a hideg, mint Sopronban, Szombathelyen. Általában az egész Alföldön szembeszökően hidegebb volt ez a hónap, mint az Alföldet beszélő hegyes-dombos vidékeken. Ez az egyik. A másik, hogy a decemberi nedvesség micsoda aránytalanságokat mutat az egyes kamarai kerületek által jelölt országrészekben, amiről alább tüzetesen beszámolok. A harmadik, hogy éppen a jobban ázott tájak voltak a viszonylag enyhébb hőmérsékletűek, míg a szárazabb országrészekben fogasabb volt a hideg, holott ezeken még érdemleges hó sem esett, ahol pedig a hó volt több, ott a hideg volt lágyabb, fordítottja természetesebb volna.

A kamara területe is a hőszegevény vidékek közé tartozik. Nem gondolnám azonban, hogy a vetések a havat, mint takarót túlságosan nélkülözték volna, hiszen Kecskeméten is csak négyszer mélyült a fagy —11,—13 C fokra, egyébként az

—5 C fokot is ritkán érte el és nappal is csak 6 izben maradt meg a fagy. Inkább az oly becses téli nedvesség hiánya miatt van okunk panasznra, habár ennek hatása csak későbbben nyilvánul meg. A kamara területén, amely az egész őszön át is legszárazabb vidékeink közé tartozott, a hó hiánya duplán fájdalmas.

A meglepő és érdekes decemberi csapadék-eloszlást itt közöljük:

Felsődunántúli kamara:

	Csapadék:	Eltérés a normális mennyiségtől:
Fejér — — — — —	51 mm.	0%
Győr, Moson, Pozsony — — — — —	51 „ +	2 „
Komárom, Esztergom — — — — —	30 „ —	42 „
Sopron — — — — —	43 „ —	10 „
Vas — — — — —	32 „ —	33 „
Veszprém — — — — —	61 „ +	2 „
Átlag:	47 „ —	6 „

Alsódunántúli kamara:

Baranya — — — — —	67 mm. +	22%
Somogy — — — — —	69 „ +	25 „
Tolna — — — — —	56 „ +	4 „
Zala — — — — —	59 „ +	9 „
Átlag:	64 „ +	16 „

Tiszajobbparti kamara:

Abauj — — — — —	13 mm. —	73%
Borsod, Gömör — — — — —	15 „ —	69 „
Heves — — — — —	19 „ —	58 „
Nógrád, Hont — — — — —	21 „ —	60 „
Zemplén — — — — —	27 „ —	49 „
Átlag:	19 „ —	68 „

Tiszántúli kamara:

Békés — — — — —	30 mm. —	32 „
Bihar — — — — —	44 „ —	10 „
Hajdú — — — — —	35 „ —	31 „
Szolnok — — — — —	23 „ —	50 „
Szabolcs, Ung — — — — —	29 „ —	44 „
Szatmár, Ugocsa, Bereg — — — — —	25 „ —	58 „
Átlag:	30 „ —	39 „

Duna—Tiszaközi kamara:

Bács — — — — —	52 mm. +	4%
Csanád, Arad, Torontál — — — — —	32 „ —	30 „
Csongrád — — — — —	30 „ —	33 „
Pest — — — — —	30 „ —	40 „
Átlag:	32 „ —	34 „

Országos átlag: 29 „ — 22 „

+ = többlet, — = hiány.

Dr. Sávoly Ferenc.

Külföld.

Rovatvezető: Dr. Vaja Béla h igazgató.

Németország.

A porosz téli gazdasági iskolák és azok jelentősége.

Irta: Dr. Bischoff a Berlini Mezőgazdasági Kamara sajtóosztályának főnöke.

Minden gazda arra kell törekedjék, hogy gazdaságából a lehető legnagyobb jövedelemre tegyen szert. A mai viszonyok között ezt csupáncsak gyakorlat- és tapasztalatból szerzett tudással nem éri el. Manapság a gazdálkodáshoz sokoldalú ismeret szükséges; üzleti szellem, nagy körültekintés, erős akarat, számítás és sok egyéb, amit a gazda saját gazdaságában nem képes elsajátítani. Ma már nem elég a szorgalom és takarékosággal párosult munka kellő tudás nélkül. Ha a mai nehéz gazdasági helyzetben a gazda helyt akar állani és jövedelmében akar gazdálkodni, fel kell használnia a mezőgazdaság terén elért összes vívmányokat. Nemcsak a folyton fejlődő és tökéletesedő gazdasági eszközök használatához kell értenie, hanem tudnia kell a helyes trágyázást, az okszerű takarmányozást, ismernie kell az ő üzemének legjobban megfelelő gabona féleségeket és kulturnövényeket, valamint azok igényeit, jártassággal kell bírnia az állattenyésztés kérdéseiben, tisztában kell lennie azzal, hogy miképpen kell a növényi és állati kártevők ellen védekeznie és még ezeken felül is sok mindent kell tudnia. Hogy csak egy példát említsünk, mily gyakori eset, hogy a gazda alkalmaz ugyan műtrágyát, de nem a talaj és a növény tápigenyének megfelelően: vagy többféle műtrágyát használ s azokat helytelen mennyiségben és helytelen keveréssel használja, minek folytán nem is ér el nagyobb terméseredményt. Sok pénzt dob az ily gazda haszontalanul ki az ablakon. A súlyos adók, a gazdaság üzeméhez szükséges ipari cikkek magas ára pedig nem engednek meg ily hibákat s a gazdaság vezetésének alkalmazkodnia kell a teljesen megváltozott viszonyokhoz. A szakszerű gazdálkodás és a mezőgazdasági termelés fokozása tehát akkor lehetséges, ha a gazda bir azokkal az ismeretekkel, amelyeket a mai idők megkövetelnek, ezeket pedig a fiatal gazda leginkább valamely gazdasági iskolában sajátíthatja el.

A porosz téli gazdasági iskolák a gazdaifjúság kiképzésénél a következő alapelveket tartják szem előtt:

- a) a népiskolában szerzett ismeretek felújítása és bővítése;
- b) a gazdálkodás alapját képező természetrajzi ismeretek tanítása.
- c) földmívelés, növénytermelés, réjtavítás és állattenyésztés és végre

d) olyan közgazdasági ágak ismertetése, melyek ma különösen fontosak mezőgazdasági tekintetben; ilyenek az üzemtan, adózás és számvitel.

A mezőgazdasági iskolák tanideje két téli félévre terjed. Az első téli félévben különösen az elemi iskolában szerzett tudást újítják fel és bővítik ki, azután a mezőgazdasági üzemnél fontos természetrajzi ismereteket (vegytan, növény és állattan) adják elő. A második téli félévben főleg a gazdasági ismereteket tanítják.

A tananyagnak ily módon való megosztása mellett csak egy téli félévnek látogatása nem sokat ér és csak azok a tanulók szereznek teljes szakképzést, akik mindkét félévben át látogatják az iskolát. Hogy azonban két téli fél év alatt eredményt érjenek el, még az is szükséges, hogy a tanulók megfelelő érett korban legyenek, azért csak olyanok vehetők fel, akik már 16—17 évesek és legalább 2—3 évi mezőgazdasági gyakorlattal bírnak, mert nagyon fiatal koruknál, vagy olyanoknál, akik gyakorlati ismeretekkel nem bírnak, azért nincs eredmény, mert hiányzik a szükséges megértés.

Poroszországban az 1924. évben már 346. téli gazdasági iskola működött, melyek nagyrésze az egyes tartományokban működő mezőgazdasági kamarák hatáskörébe tartoznak.

A német mezőgazdaság problémái.

A világgiacon háború utáni átcsoportosulása, elsősorban Európa korábbi gazdasági szupremáciájának elvesztése s annak Amerikába való áttelelődése Németországot is új gazdasági orientáció elfoglalására és a háború előtti gazdasági struktúrájának átszervezésére kényszerítik. Mint ipari exportállam elvesztette eddigi létalapjait, biztos felvevő piacait riválisai hódították el, produktív erejét a versaillesi béke romboló szelleme tette tönkre s vagyoni állagát az infláció örülete és tobzódása emészttette fel.

A német gazdasági organizmus szanálása és új megalapozása ennél fogva már eleve egy csomó olyan problémát tartalmaz, amelyeknek alternatív jellege a régi tradícióktól való eltérést követelik. Gazdasági koncepciójának legfontosabb része, az ipari termelés menete elvonult s a gazdasági vajadás krízisszerű periódusaiban a technika óriási haladásával lépést tartani nem tudott. Ha ma mégis az igazi üzemek átállításával próbálkoznak és a termelési processzusban mechanizálással, tipizálással és normálizálással kísérleteznek, úgy csak kétségbeesett erőlködés az, hogy a német ipari kész-

Buza alá alkalmazott 150—200 kg. szuperfoszfát 200—600 kg. terméshozadék ad.

gyártmányok világpiaci versenyképességét a termelés racionális voltával biztosítják. Aki azonban a helyzetet ismeri, tisztában van azzal, hogy a német ipar az egykoron birtokolt világpiaci jelentőségét már a megváltozott piaci helyzetek és a mindenütt tapasztalható indusztriális törekvések miatt sem tudja teljes egészében visszaszerezni és épen ezért az újjáépítési munkálatoknak is teljesen új szempontokból kellett kiindulniok.

A problémák sokaságát, amelyek a szanálással kapcsolatban előtérbe kerültek, ma az „ön-ellátás” kérdése, vagy is annak mérlegelése urálja, hogy Németországot mikép lehetne a szükségelt élelmiszerek tekintetében a külföldtől függetleníteni. Ez képezi az új gazdasági orientációnak sarkköveit, amely a német mezőgazdaságnak is, amely az exportipar virágzásának fénykorában a német hatalmas gazdasági rendszernek elhanyagolt és másodrangú ágazata volt, fontos szerepet juttatott. Hozzá nem fűznek kisebb várakozásokat, minthogy e révén sikerül majd azokat a milliárdokat megtakarítani, amelyeket németország egyelőre a szükséges élelmiszerek beszerzésére kiad s amelyeket a német ipari cikkek exportja behozni nem tud.

A német mezőgazdaság a mai terjedelmében és állapotában tudvalevőleg nem képes az országot teljesen ellátni, de belterjes mivelés mellett nem csak a mutatkozó szükségletek nagy részét biztosíthatja, hanem olyan új fejlődési utakat is nyithat, amelyek a gyorsabb belföldi vagyontévesztéshez szolgáltatók a fogyasztás fokozásához vezethetnek.

Ennek a lehetőségnek a felismerése, valamint a kényszerhelyzet által adott okozati láncolat különböző, a mezőgazdasági termelés belterjességét célzó mozgalmakat eredményezett, amelyek különböző jelszavak alatt a napi aktualitásokba emelkedtek. Ezeknek élén áll az u. n. „Grünland”-mozgalom, másszóval az a talajjavítási mozgalom, amely az ugar, tözeges területek valamint a mocsaras rétek jóminőségű édes takarmánytermelésre való alkalmassá tételét célozza. Németország még egynéhány millió hektár felett rendelkezik, amely megfelelő megjavítás mellett elsőrangú minőségi takarmányt szolgáltatna. Ezzel a teoretikusán szépen kigondolt intenzív állattenyésztés alapját akarják megvetni, amely hivatott lenne az országot a szükségelt hussal ellátni.

Ezzel párhuzamosan halad a „szilómozgalom”, amely abból a feltevésből indul ki, hogy egy jó takarmánytermelés egymagában még nem elegendő. Fontos itt még a takarmánynak a behordása és megőrzése, amittől lényegében tápértékének a megtartása függ. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy az eddig alkalmazott kazal és csűr módszerek mellett a takarmányt egy része tönkre ment és organikus összetételeinek legfontosabb anyagainak elvesztette. Ennek meggátítása végett arra a gondolatra jutottak, hogy a takarmányt szilótartályokban konzerválják. E téren a mezőgazdasági érdektestületek tudományos intézetek és kormányok serényen dol-

doznak, hogy ezt a még igen akadémikus értékű és nyitott problémát praktikus úton is megoldják. Ezzel összefügg egy másik mozgalom, mely az istállótrágyának jobb kezelését és értékesítését tartja szem előtt. Ennek a mozgalomnak köszönheti a ma annyiszor alkalmazott „a trágya arany” jelszó keletkezését.

A gabonatermelésben is újítással kísérleteznek amelynek lényege abban áll, hogy kevés vetőmaggal és különböző trágyázási módszerek alkalmazásával magasabb hozadékot eredményezzenek. Egyes optimisták azt hangoztatják, hogy a termőföldnek intenzív megművelése mellett (az u. u. kapáskultúra a gabonatermesztésben), kevés vetőmaggal egy jelentékeny magasabb hozam elérhető. Az eddig elért eredmények még nem nagyon igazolták ezt a feltevést, mindenestre több helyen kísérlet folyik ez irányban. Egyesek még a kínai munkamódszerekkel is kísérleteznek. Egyébként is általános ma az az iparkodás, hogy a földből a lehető legnagyobb hozamot csikarják ki, elsősorban elsőrendű vetőmagvak igénybevételével.

A gabonatermesztés különben is a német mezőgazdaságnak a legérzékenyebb pontja. Egyes nevekben ijesztő csökkenés mutatkozik az 1913. évi eredményekkel szemben. Így Németország

1913.-ban	4 036,245 t.
1925.-ben	3.117.266 t.
1926-ban	2 598,000 t.

búzat aratott Rozsnál a termelés csökkenése hasonló mértékű volt, mely 1913-mal szemben a következőképpen alakult:

1913	10.129,936 t.
1925.	8.062,882 t.
1926.	6.406,000 t.

Az árpa és zabtermelés csökkentése a békével szemben szintén jelentős. Az árpa termelési adatai az egyes évekre a következőképpen szólnak:

1913	8.915,478 t.
1925.	5.584,545 t.
1926.	6.325,000 t.

Az aprógazdaságok terén eddig elkövetett mulasztásokat is görcsösen iparkodják rendbehozni. Főképen a baromfitenyésztést akarják megfelelő nivóra hozni és a méhészetet kiépíteni. A legnagyobb gondot mégis a zöldségtermelés okozza; e tekintetben Németország teljesen ki van szolgáltatva az importnak. E cikkekben a behozatali számok az utóbbi években 50—100 százalékkal emelkedtek a békével szemben. Most azzal a hiú reménnyel kacérkodnak, hogy megfelelő propaganda mellett és e termelési ágazat általános meghonosításával és megkedveltetésével sikerülni fog az egész szükségletet belföldön előállítani. Hogy ezek a feltevések és nézetek mily mértékben bírnak realitással azt a jövő fogja megmutatni. A zöldségtermelés felkarolása természetesen csak detailrészlete annak az elméletileg kidolgozott nagyszabású munkaprogramnak, mely a minőségi árúk produkálásának összes kérdéseit öleli fel. Az itt elterjedt nézetek szerint ugyanis ezek a cikkek azok, amelyeket a külföld leginkább importál és amelyek a német termelőnek konkurenciát csinálnak. Ezekhez a kérdésekhez társulnak a prohibítív mozgalmak, mint

pl. az állati járványok leküzdése, amelyek Németországban évről-évre nagyobb és nagyobb áldozatokat szednek. Németország egyes járasaiban már évek óta erősen dühöng a száj- és körömfájási járvány s a tuberkolózis.

Mindezek a mozgalmak, amelyek a mai Németországot annyira karakterizálják, egyenlőre a még nem oldott kérdések egész tömegét tartalmazzák. Kihatásuk csak akkor lesz, ha a termelés intenzívválasztásával egyuttal lehetséges lesz annak rentábilis voltát is biztosítani. Az utolsó évek árképződése egyenesen elkedvetlenítette a német mezőgazdasági termelést. Bár az elmúlt évben az árak szilárdabbak voltak, mégsem jelentettek lényeges javulást a mezőgazdaságra, mert az óriási adó-megterhelések megfosztják jövedelmezőségüktől.

München.

Dr. Lits Ernő.

Amerika.

Mezőgazdasági szakoktatás Amerikában.

1927-ben lépett életbe Amerikában a Smith-Hughes-féle törvény, mely a gazdasággal és háztartással foglalkozó egyének oktatásáról szól.

Elképzelhetjük, mit jelent ez a sok milliónyi mezőgazdasági munkásnál és háztartási alkalmazottnál, kik az Ujvilág 46 államában vannak elszórva, néha megközelíthetetlen úton, hegyek, pusztaságokon!

Az előttem fekvő hivatalos jelentés szerint 30 különböző ország gazdasági tudósítói a következőket jelentik:

„Többet tesz a falusi-tanyai szakoktatás, mint hogy tanítja az illetőket.“ Több mint 3000, a mi magyar vándortanítónknak megfelelő gazdasági szakember járja a legelhagyatottabb vidékeket, hol a farmerek és segédek eddig minden civilizációtól távol, minden tanítás, nevelés, segítség nélkül éltek.

Természetesen a fentemlített törvény kiterjed a gazdasággal foglalkozók családtagjainak nevelésére és tanítására is. Ennek megfelelőleg a legszélesebb körből maga köré gyűjti a tanító a tanulni vágyókat és a legszorosabban vett gazdasági ismeretek, mint szántás-vetés, vetésforgó, vetési tanácsadason kívül megismerteti a tanulni vágyókat vetőmag-kiválasztással, baromfi és marhatenyésztéssel, gyümölcsösök kezelésével, kártékony rovarok és betegségek elleni védekezéssel, kártékony állatok, mint hörcsög, sáska, stb. elleni leghatásosabb módszerekkel is. Megtanítják a szövetkezeti eszme fontosságára, maguk szövetkezeteket kezdeményeznek, melyekbe a legtávolabbi vidékekről az érdekelt ifjak és felnőttek behozzák terményeiket értékesítésre és jönnek tanácsokért. E tanítás igen fontos része a megfelelő vetőmag kiválasztása. Nálunk bizony a legújabb időkig sok-sok helyen, különösen pusztákon a gazda a saját vagy a

szomszédja vetőmagját vetette el, minden ellenőrzés nélkül. Egy jelentés szerint az illető gazdasági előadó megtanította az elhagyatott vidékeken lakó farmereket a kukorica vetőmag megfelelő kiválasztására. Egy nyáron szünetelő falusi iskola termében berendezett ily állomást, ebbe a fiúk-lányok már ősszel elhozták a legkülönbözőbb kukorica csöveket, melyekből a tanító az elkorcsosult, ki nem fejlődött szemeket különválasztván, a kiválasztott hibátlan magvak csiraképességét is megvizsgálta. Az ifjak hamar megtanulták ezt és amikor a jelentést tevő úr az iskolát meglátogatta váratlanul: a terem legnagyobb részét nedves papírok és takarók által befedve találta a megfelelő számokkal és jelekkel ellátva. De tovább is ment a tanító figyelme! Megállapította, hogy egy levágott disznó súlyából hány kilogram lett a hús, hány tojást tojt egy bizonyos tyúk, hány liter tejet adott egy bizonyos tehén, milyen volt ennek zsirtartalma, stb. Még tovább mentek, tehenek tüdővész elleni serum kiosztását közvetítették, önkéntes gyümölcsfa- és zöldségpermetezési csapatokat szerveztek, mely utóbbiak egy részletfizetésre kapott kocsi szerelt permetezőgéppel 2000 gyümölcsfát és sok-sok holdnyi paradicsomot és krumpliföldet permeteztek meg. Egy másik kis társaságot szervezett és modern baromfitenyésztet rendezett be, melyek költetőgépekkel, csapófészekkel és baromfihizlálóval kapcsolatban tojást, baromfit messze vidékre szállítottak. Mielőtt a baromfitenyésztet megalakították volna, a tyúkok tojáshozama 64 volt évenként. A megalakulást követő második évben már 100 darabra emelkedett az évi átlagos tojáshozam, 46 csatlakozott gazda tyúkjainál. A kappanozás titokzatos műveletét, melyet eddig, persze nagy elhullási percenttel „tudós“ asszonyok végeztek, egy társasággal végeztetett, melynek tagjai az egyszerű műveletet hamarosan elsajátítva, messze vidékekre mentek célból és szép pénzt kerestek meg. Más gazdaságokban a tanító a rossz krumplivetőmagot nemesítette, hozatott megfelelő nemes vetőmagot, azt kiosztotta és az osztály összlet kiállítását rendezett. Minden fészek alja krumpli külön bíráltatott el és a legszebb kapta az első díjat. A következő eredmény az lett, hogy a díjazott és utánültetett krumplit a gazdák drága pénzen eladták és tovább szaporították. Az eredmény meglepő volt.

Télen néhány iskola 30 napig tartó vagy rövidebb tanfolyamokat rendezett mindenféle gazdasági gépről, traktorokról stb. Az ezt követő évben a résztvevők közül már sokan Fordson és egyéb traktorokat vezettek és más mezőgazdasági gépet kezeltek.

Cary városában négy év előtt csak egy le nem írható külsejű, vadbaromfi volt található, mely alig tojt és a fákra szállt aludni. Elképzelhetjük, milyen lehetett ennek a húsa! A tanító annyira tudta a különben intelligens gazdákat érdekelni, hogy ma már 50 farmernél fajtiszta baromfiteny-

„SELECTA” MAGTERMELŐ R-T. BUDAPEST.

Központi irodái: IV. Váci-u. 27-29, félem.
Telefon: 191—85, Távirati cím: »SELECTAS» Budapest.

Kísérleti tenyész- és tisztítótelep: SÖREGPUSZTA,
u. p. Tápiószéle.

Pusztasőregi magnemesítő telepen termel fajtiszta

konyhakerti magvakat.

Különleges magtisztító üzemében vállal gazdaságok részére magtisztítást.

szet van, melyek tojáshozama 150 évente. 15 új baromfiház állított fel, a keltetést egy 12.000 tojást befogadó képességű keltetőgép végzi, melyen tavaly 59.000 csibe kelt ki, 7000 fajbaromfi vásároltatott s hetenkint 500—800 tucat friss teatojás kerül címkével és az illető szállító személyes jóállásával ellátott izléses ládikákban piacra. Elképzelhetjük, hogy ily tojásokért, melyekért jóállást vállal a termelő, mily árakat érhetnek el!

Ugyanott láthatunk ma újfajta baromfiólakat, kis baromfit ezrével, modern gazdasági épületeket vizsgáltatással, silókkal, tipógépekkel, új kombinált szecskázó és daráló gépekkel, melyek a legkényelmesebb lóhere és kukoricaszárbból csinálnak majdnem teljesen megemészthető takarmányt, látunk vaj- és sajtgyártást stb. Sok millió dollárnyi haszon származott a tanító céltudatos működéséből. A termények közül málna, eper, stb. elsőrangú csomagolásban messze vidékre kerül, onnan, ahol azelőtt úgyszólván semmi sem termett.

Silver Lakében a vándortanító megtanította a gazdákat szekerek és egyéb felszerelések és gyümölcszedő-létrák készítésére. Persze ezek ebből nagy hasznot húztak.

Shawnee county-ban egy ilyen élelmes és ügyes tanító 50.000 darab „Bermuda”-hagymát hozatott és osztott szét, ott, ahol azelőtt hagymatermeléssel nem foglalkoztak, s ma messze vidékre szállítják onnan a remek hagymát. Ugyanott bérbe kapható egy autóra szerelt nagy teljesítőképességű gyümölcsfapermetezőgép.

Oberlin-Kansasban a tanító a fiúkat ekevasak élesítésére tanította. Eredmény az első évben 3000 élesített ekevas. Más helyen egerek, vakondok, ürgefogásával 500 holdnyi területű vetést mentettek meg a pusztulástól.

A „Country Gentleman” c. amerikai lap cikke után:

barsi Leidenfrost Adolf.

Használjunk műtrágyát, hogy megsokszorozzuk termésünket.

Kiadja: A DUNA—TISZAKÖZI MEZŐGAZDASÁGI KAMARA.
Felelős kiadó: DR. GESZTELYI NAGY LÁSZLÓ.

Gyümölcsfák

téli kártevőinek elpusztítására permetezzünk mindjárt lombhullás után

DENDRINNEL

s biztosítsuk az eredményt

SOTOR hernyóenyv használatával.

Kérjen ismertetőket:

Krausz—Moskovits

Egyesült Ipartelepek R.-T.-tól
Budapest, VIII., Örömvölgy-utca 8.

Most itt az ideje megrendelni a bevált

AMERIKAI BAROMFIÓLAT,

mely hordozható, vész- és féregmentes, önműködő etető- és itatóval, csapófészkekkel, melyekben a fajtiszta évi tojáshozamot 300 darabra felvihetjük.

Kecskeméten készül: barsi Leidenfrost Adolf tervei szerint.

Megrendelhető a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara útján Rákóczi-út 5.

Kemény, vörös, kérges, vagy repedezett

lószerszám, lábbeli

vajpuhává válik
és mély fekete színt kap a

„BODOLIN“-tól

Egyedárusító Magyarország
részére:

Bódogh József

festékkereskedő Kecskemét

Számtalan elismerőlevél
uradalmaktól és gazdáktól

Gyümölcstát

rózsabokrot, sorfát, cserjét
minden mennyiségben szállít,

művészi kertet

tervez és alakít

Unghváry József

faiskolája Cegléd.

Budapesti irodája: VI., Andrássy-út 56.
(az Oktogon mellett.)

Tessék árjegyzéket kérni!

Sürgőnyeim:
LUMERKATOR.

Szalay István

Telefon:
31-93 és 65-62.

műszaki és elektrotechnikai cikkek, Budapest, V., Alkotmány-utca 4. szám.

Műszaki osztálya

tervez és szállít: városi, községi és uradalmi villamos világító és erőátviteli telepeket, nagyfeszültségű interurbán hálózatokat, komplett transzformátorállomásokot és kapcsoló berendezéseket. Nagyteljesítményű szélmotorral meghajtott villamos központokat accumulator teleppel. Rádióállomások.

Rádióállomások.

Referenciák:

Községi berendezések: Nagykáta, Nagydorog, Komádi, Kiskundorozsma és Visegrád.

Uradalmi berendezések:

Frigyes főherceg ő cs. és kir. fensége uradalma, Moson-Magyaróvár.

Herceg Esterházy hitbizománya, Ujdombovár.

Bajor királyi uradalom, Sárvár.

Gróf Dégenfeld Ottó uradalma, Ács.

Gróf Széchenyi Domokos urad., Nagydorog.

Gróf Almásy Dénes uradalma, Pusztapó.

Gróf Bolza Pál uradalma, Kishárság.

Báró Inkey József uradalma, Iharosberény.

Vécsey Pál uradalma, Komádi.

Báró Inkey Pál uradalma, Iharos.

Báró Jeszenszky József, Alsóhidvég.

Benedicty Gyula cs. és kir. kamarás uradalma, Tápiószéle.

Gosztonyi Tibor cs. és kir. kamarás uradalma, Váchartyán.

Szemző István nagybirtokos uradalma, Fadd.

Gosztonyi Andor uradalma, Kál.

Wéber Kálmán uradalma, Bonyhád.

Beokönyi Viktor nagybirtokos, Detk.

Wéber Kálmán uradalma Bonyhád, stb.

Építés alatt: Baja város, Apátfalva község, Magyarcsanak község villamos műve, Komló—Bátaszék—bajai 60 km. 35,000 voltos távvezeték és feltranszformáló állomás, Szeged—kiskundorozsmai, Esztergom—Pilismarót, Dömös—visegrádi 15,000 voltos távvezeték.

UNGHVÁRY LÁSZLÓ

faiskola, szőlő- és bor-
gazdasági részv.-társ.

CEGLÉD.

Szállit októbertől áprilisig: nemes gyümölcsfát, diszfát, diszcserjét, rózsát, legszebb évelőt, dahlia- és canna-gumót, hagymákat, számócapalántákat, szőlővesszőt, akác-, gledicsia- és fenyőcsemetéket, kötözőanyagot, szerszámokat, műtrágyát, magokat, stb.

Tessék árjegyzéket kérni!

Megrendeléseket felvesz: — Árjegyzéket küld:
a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara,
Kecskemét, Rákóczi-út 5. sz.

Telefon: 104.

Telefon: 104.